

VASTUULLISUUS- SELVITYS 2017

Vastuullisuuden avainluvut	2
Cityconin vastuullisuusstrategia	3
Vastuullinen kauppakeskus	5
Miten määritimme vastuullisuuden painopisteet?	7
Vastuullista yrityskulttuuria rakentamassa	10
Vastuullisuusprioriteettimme	13
Muut vastuullisen kauppakeskustoimijan peruseriaatteen	18
Raportointiperiaatteet ja menetelmät sekä rajaukset	21
Vastuullisuuden avainluvut	23
GRI-taulukot	39
Riippumaton varmennusraportti	45

VASTUULLISUUDEN AVAINLUVUT

-42%

ILMASTOVAIKUTUS
LÄHTÖTILANTEESTA
2014
(tCO₂e)

80%

BREEM IN-USE
SERTIFIOIDUT
KAUPPAKESKUKSET
KÄYVÄLLÄ ARVOLLA
MITATTUNA*

*Sisältää kolme kiinteistöä, joissa sertifiointi suoritettu, mutta niiden lopullisia sertifiointeja ei vahvistettu Cityconille raportointiperiodin loppuun mennessä.

83%

VUOKRALAISISTA
TYTYTYVÄISIÄ

500

YHTEISÖÄ
SITOUTTAVAA
TAPAHTUMAA

70%

UUSIUTUVAN ENERGIAN
OSUUS
SÄHKÖNKULUTUKSESTA

100%

KAUPPAKESKUKSISTA
JOUKKOLIIKENNE-
YHTEYKSIEN ÄÄRELLÄ

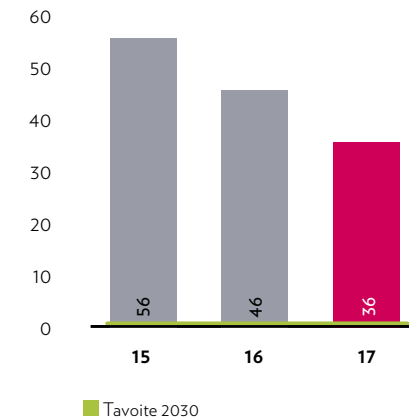

3 695

PYÖRÄ-
PARKKIPAIKKAA

KIINTEISTÖJEN KASVIHUONE- KAASUJEN OMAISPÄÄSTÖT

(Vertailutasoon korjattu, kgCO₂e/m²)

ENERGIAN OMAISKULUTUS KAUPPAKESKUKSISSA

Vertailutasoon korjattu, kWh/m²

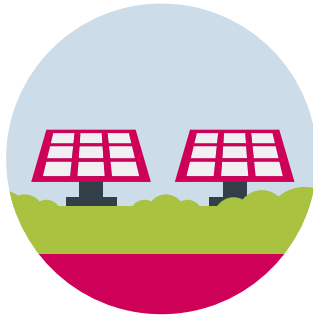

CITYCONIN VASTUULLISUUSSTRATEGIA

Vuonna 2017 Citycon päivitti vastuullisuusstrategiansa. Strategiassamme pyritään määrittämään selkeät ja perustellut vastuullisuusprioriteetit, jotka luovat arvoa sekä meille että sidosryhmillemme. Ohjenuoranamme on ollut etsiä asioita, joihin voimme vaikuttaa suoraan. Prioriteettimme kattaa liiketoimintaamme liittyvät näkökohdat ja sidosryhmillemme, ympäristölle sekä toimintayhteisöillemme tärkeimmät teemat. Strategiassamme määritetään pitkän aikavälin, vuoteen 2030 ulottuvat tavoitteet ja seuraavien kolmen vuoden strategiset toimenpiteet, jotka ohjaavat meitä kohti päätavoitteita. Uusi vastuullisuusstrategiamme otettiin käyttöön vuoden 2018 alussa.

Strategiamme perustuu on pitkäaikaisten vastuullisuuslupauksiemme neljään prioriteettialueeseen:

HIILINEUTRAALIUS

Vähennämme energiankulutusta ja tuotamme enemmän energiaa itse

Pitkän aikavälin päätavoite: Citycon on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Strategian toimeenpano lähivuosina:

- Kaikissa kohteissa tuotetaan uusiutuvaa energiaa omaan käyttöön.
- Vuoden 2020 loppuun mennessä Citycon on pienentänyt neliömetrikohtaista energiankulutustaan 15 prosentilla (vuoden 2014 tasosta).
- Vuodesta 2018 alkaen kaikissa kohteissa käytetään ainoastaan vihreää sähköä.
- Vuodesta 2018 alkaen kahta prosenttia nettovuokratuotoista vastaava summa budjetoidaan arvoa lisääviin energiainvestointeihin.

SAAVUTETTAVUUS

Kannustamme ihmisiä käyttämään ympäristöystävällisiä tapoja liikkuu

Pitkän aikavälin päätavoite: Kaikkiin kohteisiimme on hyvät joukkoliikenneyhteydet, ja kannustamme ihmisiä käyttämään ympäristöystävällisiä kulkutapoja. Vuoteen 2030 mennessä suurin osa kävijöistä käyttää joukkoliikennettä, polkupyörää tai sähköautoja tai saapuu kauppakeskukseen kävelen.

Strategian toimeenpano lähivuosina:

- Kaikissa kohteissa on sähköautojen ja polkupyörien latausmahdollisuus.
- Kaikissa kohteissa kannustetaan ihmisiä pyöräilemään ja testataan erilaisia pyöräilyä edistäviä toimintatapoja. Parhaat käytännöt levitetään kaikkiin kohteisiin.
- Joukkoliikenneyhteyksiä kehitetään tulevaisuutta ennakoiden yhdessä paikallisten sidosryhmien kanssa.
- Keskittymme raideliikenneyhteyksien äärellä sijaitseviin kauppakeskuksiin.

MIELLYTTÄVYYS JA TURVALLISUUS

Asiakkaat, vuokralaiset ja työntekijät viihtyvät kauppakeskuksissamme

Pitkän aikavälin päätavoite: Vuokralaisten tyytyväisyys turvallisuuteen, saamansa palveluun ja meidän asiakaspalveluhenkisyyteemme on jatkuvasti yli 90 %. Lisäksi kävijöiden kauppakeskuksessa viettämä aika kasvaa.

Strategian toimeenpano lähivuosina:

- Citycon toimii aktiivisesti ja tulevaisuutta ennakoiden luodakseen alalle turvallisuutta koskevan vakioidun toimintamallin.
- Nuorten yhteistyö- ja osallisuusprojekteja käynnistetään ja erilaisia toimintatapoja testataan. Parhaat käytännöt levitetään kaikkiin kohteisiin. Vuoden 2020 loppuun mennessä kaikissa kohteissa on nuoria osallistavia toimia.
- Tavoitteena on, että kaikki kohteet tarjoavat vuosittain tilojaan vastikkeetta paikallisyhteisöjen, kansalaisjärjestöjen ja paikallisten yritysten käyttöön ja näin edistävät omistajuuden sekä osallisuuden tunnetta paikallisyhteisössä.
- Kaikki cityconlaiset voivat käyttää yhden päivän vuodessa vapaaehtoistyöhön Cityconin kauppakeskuksissa järjestettävissä yhteisöjä hyödyttävissä tapahtumissa.

ERINOMAINEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Parhaat käytännöt vakiotoimintatavoiksi

Pitkän aikavälin päätavoite: Citycon toteuttaa parhaita vastuullisuuskäytäntöjä selkeän suunnitelman mukaisesti ja seuraa saavutettuja tuloksia.

Strategian toimeenpano lähivuosina:

- Vastuullisuustyölle asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet Cityconin työntekijöille.
- Vastuullisuustoimien roolit ja vastuut ovat selkeät. Kaikissa kohteissa listataan opitut asiat selkeästi, raportoidaan tuloksista ja otetaan parhaat käytännöt aktiivisesti käyttöön.
- Vuoden 2020 loppuun mennessä kaikki kiinteistömme ovat BREEAM In-Use sertifioituja vähintään Good-tasolla.
- Kaikille uusille kehityshankkeille hankitaan ympäristösertifikaatti.
- Citycon palkitsee vuosittain toimenpiteet, jotka parhaiten tukevat yhtiön vastuullisuusstrategiaa (palkinto voidaan myöntää esimerkiksi vuokralaisille tai yhteisöhankeille).

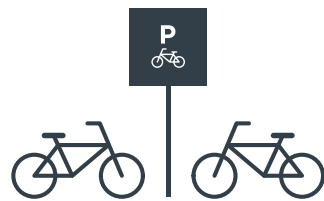
VASTUULLINEN KAUPPAKESKUS

Rakennukset aiheuttavat suuren osan maailman hiilidioksidipäästöistä ja energiankulutuksesta. Kauppakeskukset vaikuttavat myös paikallisyhteisöihinsä monin tavoin. Cityconin tavoitteena on tehdä enemmän kuin vain oma osansa kestävän kehityksen edistämiseksi. Kestävä kehitys on olennainen osa päivittäistä toimintaamme – tässä joitakin esimerkkejä.

LÄHELLÄ JA HELPPO TULLA
Kauppakeskukset ovat kaupunki-alueilla lähellä asiakkaita ja erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Lähijuna- ja metroasemat sekä bussipysäkit ovat kauppakeskuksissa tai niiden lähellä.

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISIÄ JA TERVEELLISIÄ TAPOJA LIIKKUA
Laajat pyöräparkit ja hyvät jalan- kulkuyhteydet mahdollistavat asioinnin ilman autoa. Sähkö- autojen ja polkupyörien pysäköintipaikat sekä latauspisteet kannustavat käyttämään ympäristöystävällisiä kulkuneuvoja.

ENERGIATEHOKKAAT JA VETTÄ SÄÄSTÄVÄT RATKAISUT
Monet isot ja pienet tekniset ratkaisut vähentävät energiankulutusta: tehokas lämmön talteenotto teknisistä järjestelmistä ja laitteista, yleisten alueiden ja myymälöiden LED-valaistus sekä optimoitu ilmastointi. Vähän vettä kuluttavat vesikalusteet ja wc-istuimet sekä vedettömät urinaalit säästävät sekä vettä että energiaa.

ENERGIANTUOTANTO
Kauppakeskukset tuottavat osan tarvitsemastaan energiasta paikallisesti ja ilman fossiilisia polttoaineita. Katolle asennetut aurinkopaneelit tuottavat sähköä ja varjostavat rakennusta niin, että jäähdetyksen tarve kesäaikaan pienenee. Maalämpöä hyödyntävät lämmitys ja viilennys vähentävät ostettavan lämmön ja kylmän tarvetta.

JÄTEHUOLTO JA YLLÄPITO
Hyvin suunniteltu ja toteutettu jätehuolto vastaa vuokralaisten sekä kävijöiden tarpeita. Jätteitä voi vähentää, uudelleenkäyttää, kierrättää ja hävittää kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET JA TERVEDELLE VAARATTOMAT MATERIAALIT

Vähähiiliset materiaalit ja kierrätetyt rakennusosat pienentävät rakennuksen hiilijalanjälkeä. Käytettäviin rakennusmateriaaleihin panostaminen varmistaa myös hyvän sisäilman laadun.

TURVALLISUUS

Turvallisuus otetaan huomioon niin kauppakeskuksen suunnittelussa kuin rakennusmateriaalien ja tekniikan valinnoissa. Turvatoimet suunnitellaan ja testataan, ja kauppakeskuksen johto saa turvallisuus- koulutusta. Vartijat koulutetaan toimimaan ennakoivasti ja estämään näin häiriötilanteiden paheneminen.

PAIKALLINEN VUORO-VAIKUTUS JA LÄHIPALVELUT

Kauppakeskus on osa paikallisyhteisöä, ja sieltä löytyy erilaisia palveluita, kuten terveyskeskus, kirjasto, teatteri, lasten leikkialue tai hiljentymispaikka. Kauppakeskus on enemmän kuin ostospaikka, se on lähialueen asukkaiden paikallinen kohtaamispaikka.

ESTEETTÖMYYS

Esteettömyys tarkoittaa liikuntaesteisten, nuorten, ikääntyneiden, lasten ja perheiden tarpeiden huomioon ottamista. Näissä asioissa käydään jatkuvaa vuoropuhelua lähialueen asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

VIHERKATTO

Viherkatto on kaunis, mutta siitä on myös käytännön hyötyä: se eristää ja vähentää näin sekä lämmityksen tarvetta talvella että jäähdetyksen tarvetta kesällä. Viherkattoihin imeytyy sadevettä, mikä helpottaa hulevesien hallintaa rankkasateella. Ne parantavat ilmanlaatua suodattamalla ilmansaasteita ja voivat tukea luonnon monimuotoisuutta.

MITEN MÄÄRITIMME VASTUULLISUUDEN PAINOPISTEET?

Citycon haluaa tarjota parhaat liiketilat ja päivittäiset ostoselämykset urbaaneissa kauppakeskuksissa Pohjoismaissa. Tämä onnistuu vain, jos kehitämme ja pidämme yllä taloudellista vakautta sekä menestyvää liiketoimintaa. Cityconin vastuullisuustyöllä vahvistetaan sidosryhmäsuhteita, ja se voi tuottaa arvoa liiketoiminnalle, parantaa taloudellista suorituskykyä ja tehostaa riskienhallintaa.

Olemme määritelleet sidosryhmiksimme ne tahot, joihin toimintamme vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa ja jotka voivat vaikuttaa omien tavoitteidemme toteutumiseen. Näin määriteltyjä sidosryhmiämme ovat määritelleet kuluttajat, vuokralaiset, henkilöstö, sijoittajat, analyytikot ja osakkeenomistajat, yhteistyökumppanit, paikallisyhteisöt, kunnat ja tiedotusvälineet sekä kansalaisjärjestöt ja toimialajärjestöt. Toimiva vuorovaikutus meidän ja sidosryhmiemme välillä lisää läpinäkyvyyttä, edistää tavoitteidemme toteutumista, vahvistaa molemminpuolista ymmärrystä ja muodostaa yhteisen oppimisprosessin.

SIDOSRYHMIEN HUOMIOON OTTAMINEN VASTUULLISUUSSTRATEGIASSAMME

Citycon toteutti vastuullisuusasioiden olennaisuusarvion ensimmäisen kerran

vuonna 2009. Arviota on tämän jälkeen tarkastettu sekä Cityconissa sisäisesti että sidosryhmätutkimusten avulla. Arvioon on tehty päivityksiä vuosina 2014 ja 2015. Olennaisuusarvio päivitettiin vuonna 2017 Cityconin vastuullisuusstrategian päivityksen yhteydessä.

Cityconin vastuullisuustiimi tunnisti vastuullisuusstrategian kannalta olennaisia näkökohtia yhtiön johdon työpajoissa, merkittävimpien vuokralaisten, sijoittajien ja kuntatoimijoiden syvähaastattelulla sekä kaikille cityconlaisille suunnatulla vastuullisuustutkimuksella. Lisäksi sisällytimme vastuullisuuteen liittyviä kysymyksiä kaikille vuokralaisillemme tehtävään vuokralaiskyselyyn. Vuonna 2018 laajennamme vastuullisuuskyselyn kohderyhmäksi kauppakeskustemme asiakkaat.

Vastuullisuustyömme painopisteiden tunnistamisessa kolme keskeisintä kysymystä olivat *"Miten voimme luoda arvoa vastuullisuudella?"*, *"Mikä on tärkeää liiketoimintamme kokonaisuuden kannalta?"* ja *"Mihin asioihin voimme vaikuttaa suoraan?"*. Prosessissa tunnistimme suuren joukon meille ja sidosryhmillemme tärkeitä vastuullisuusasioita sekä päivittäiseen liiketoimintaamme liittyviä toimia. Koska joidenkin asioiden osalta vaikutusmahdollisuutemme ovat vähäisiä ja toisaalta kaikilla asioilla ei

ole suurta vaikutusta, laadimme tiivistetyn listan tärkeimmistä teemoista.

Seuraamme ja arvioimme tavoitteitamme jatkuvasti suhteessa kansainvälisiin aloitteisiin, kuten vuonna 2015 julkaistuihin Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin.

Kaikki matriisissa esitetyt teemat on arvioitu tärkeiksi. Teemojen sijoittuminen matriisiin perustuu niiden vaikutuksiin ja sisäiseen sekä ulkoiseen toimintaympäristöön.

Cityconin johtoryhmä on käsitellyt ja hyväksynyt sekä vastuullisuusstrategian että prioriteettimatriisin. Tässä raportissa esitetyt GRI-tunnusluvut on valittu olennaisuusarvion tulosten perusteella. Olennaisten näkökohtien lisäksi Citycon raportoi tietyistä muista vastuullisuusasioista, koska ne ovat tärkeitä ulkoisille sidosryhmille tai vastuullisuusraportoinnin jatkuvuuden kannalta. Cityconin olennaisiksi määrittämät näkökohdat esitetään seuraavassa matriisissa. Asiat, jotka on määritetty strategisesti tärkeiksi vastuullisuustyömme kannalta, esitellään vastuullisuusstrategiassamme, ja niitä käsitellään kohdassa *"Vastuullisuusprioriteettimme"*. Strategisen merkityksensä vuoksi nämä asiat ovat vastuullisuustyömme painopisteitä lähitulevaisuudessa. Juuri näissä asioissa voimme luoda eniten lisäarvoa vastuullisuudella. Muita tärkeitä

OLENNAISIA NÄKÖKOHTIA TUNNISTETTAESSA OTETAAN HUOMIOON SEURAAVAT TEKIJÄT:

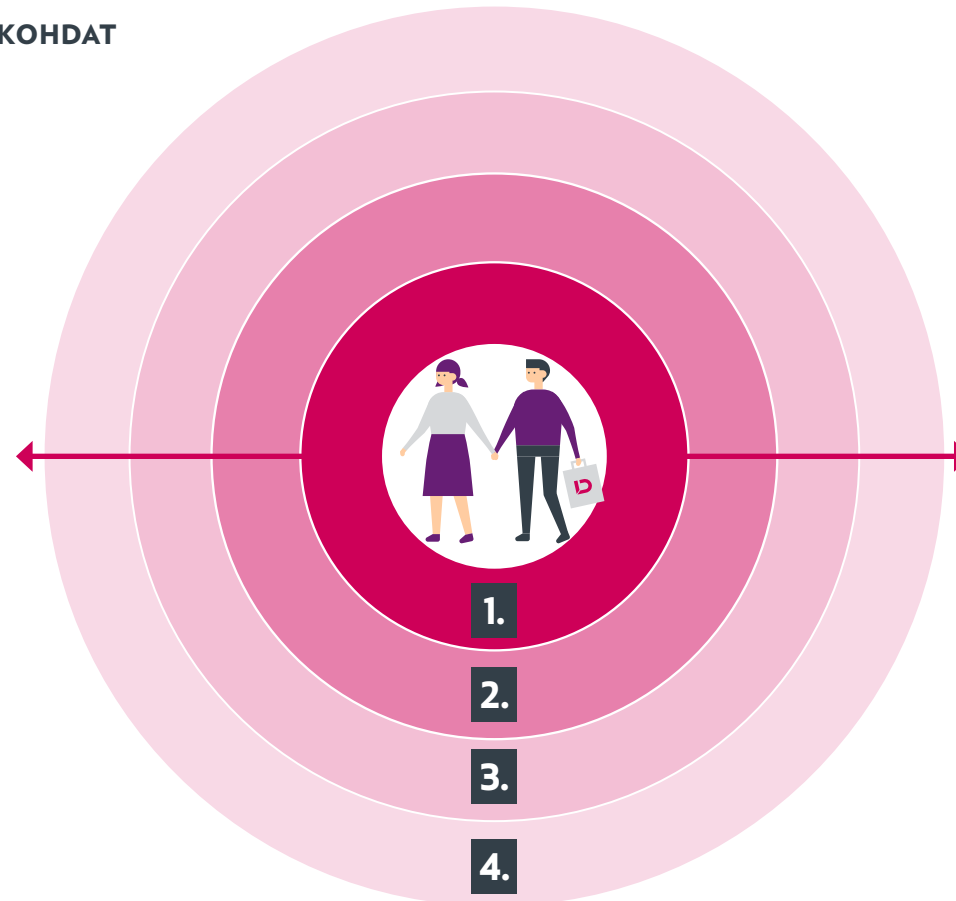
- 1) sidosryhmätutkimusten ja haastattelujen yhteydessä havaitut näkökohdat
- 2) strategiset linjaukset
- 3) riskienhallintaohjelma
- 4) sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön muutokset (kuten trendit)
- 5) toimialan parhaat käytännöt ja verrokkit
- 6) kestävän kehityksen viitekehys
- 7) raportoinnin laajuutta koskevat periaatteet.

vastuullisuusasioita käsitellään kohdassa *"Muut vastuullisen kauppakeskustoimijan peruserä"*. Ne ovat Cityconin vastuullisen liiketoiminnan perusta, mutta niitä ei käsitellä vastuullisuusstrategiassamme.

PRIORITEETIMATRIISI

CITYCONILLE OLENNAISET NÄKÖKOHDAT

1. **Äärimmäisen tärkeä liiketoiminnan kannalta, välitön vaikutusmahdollisuus**
 - Energiatehokkuus ja hiilijalanjälki
 - Kauppakeskusten terveellisyys ja turvallisuus
2. **Äärimmäisen tärkeä liiketoiminnan kannalta, epäsuora vaikutusmahdollisuus**
 - Saavutettavuus – keskeinen sijainti, hyvät joukkoliikenneyhteydet ja ympäristöystävälliset tavat liikkua
 - Vuokralaistyytyväisyys ja -yhteistyö
3. **Erittäin tärkeä liiketoiminnan kannalta, suora vaikutusmahdollisuus**
 - Vuorovaikutus paikallisen yhteisön kanssa
 - Hyvä työnantaja
4. **Tärkeä liiketoiminnan kannalta, välitön vaikutusmahdollisuus**
 - Vastuullinen rakentaminen ja ympäristöystävälliset kiinteistöt
 - Eettisyys ja läpinäkyvyys liiketoimintatavoissa

OLENNAISET NÄKÖKOHDAT SIDOSRYHMITÄIN

VUOKRALAISET

- Terveellisyys ja turvallisuus
- Saavutettavuus
- Kierrätys ja jätehuolto
- Vuorovaikutus paikallisen yhteisön kanssa

HENKILÖSTÖ

- Hyvä työnantaja
- Vuokralaisten tyytyväisyys
- Energiatehokkuus

ANALYYTIKOT JA SIIJOITTAJAT

- Vuorovaikutus paikallisen yhteisön kanssa
- Energiatehokkuus ja hiilijalanjälki
- Eettisyys ja läpinäkyvyys liiketoimintatavoissa

KUNNAT JA KAUPUNGIT

- Vuorovaikutus paikallisen yhteisön kanssa
- Energiatehokkuus ja hiilijalanjälki
- Saavutettavuus

Olellisuusarviossamme tunnistamme ja asetamme tärkeysjärjestykseen sekä meille että sidosryhmillemme tärkeitä näkökohtia sen mukaan, miten tärkeitä ne ovat liiketoiminnan kannalta ja millaiset mahdollisuudet meillä on vaikuttaa niihin.

JATKUVAA VUOROPUHELUA SIDOSRYHMIEN KANSSA

Meille on ensisijaisen tärkeää toimia yhteistyössä paikallisten asukkaiden, vuokralaisten, kuntien ja kävijöiden kanssa niin kauppakeskuksissamme kuin niitä ympäröivissä yhteisöissäkin. Sitoudumme tiukkoihin eettisiin periaatteisiin ja pyrimme tekemään kauppakeskustamme hiilineutraaleja, saavutettavia, miellyttäviä ja turvallisia ympäristöjä kaikille kävijöille. Tavoitteenamme on kehittää jatkuvasti uusia tapoja edistää vuorovaikutusta sidosryhmiemme kanssa ja ottaa paremmin huomioon siinä esiin nousseita seikkoja.

Päivittäiseen toimintaamme kuuluu useita eri tapoja kuunnella sidosryhmiämme. Tapoja tähän ovat esimerkiksi asiakaspalautte ja siihen vastaaminen sekä paikallisten asukkaiden kuuleminen kehityshankkeiden yhteydessä. Lisäksi kutsumme paikallisia asukkaita mukaan kauppakeskusten avajaisjuhlallisuuksiin.

Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa toteutui vuonna 2017 monin eri tavoin. Kuluttajasektorilla jatkoimme kanta-asiakasohjelmamme kehittämistä: pyrimme saamaan sille lisää käyttäjiä sekä varmistamaan, että se tuottaa asiakkaille entistä enemmän hyötyä. Digitaaliseen kanta-asiakasohjelmaamme liittyi 100 000 uutta jäsentä, ja vuoden lopussa jäsenmäärä

oli jo 700 000. Uskomme, että digitaalisen kanta-asiakasohjelmamme kehittäminen on keskeinen keino sujuvoittaa asiakaspolkua ja samalla parantaa kykyämme kilpailla verkkokaupan kanssa. Saimme miltei 2 500 asiakaspalautteviestiä verkkosivujemme ja digitaalisen kanta-asiakasohjelman kautta.

Vuokralaisille teimme tyytyväisyyskyselyitä ja osallistuimme useisiin vähittäiskauppa- ja kiinteistöalan seminaareihin. Citycon ylläpitää jatkuvaa aktiivista vuoropuhelua pääomamarkkinatoimijoiden eli esimerkiksi vähittäiskauppa-alan sijoittajien, institutionaalisten sijoittajien ja analyytikoiden kanssa. Cityconin tavoitteena on avoin ja jatkuva pääomamarkkinaviestintä, jonka kanavia ovat pörssitiedotteet, talousraportit ja muu raportointi. Lisäksi Citycon keskustelee sijoittajien kanssa johdon ja sijoittajien välisissä tapaamisissa, konferensseissa ja sijoittajatapaamiskiertueilla, yhtiökokouksissa sekä pääomamarkkinapäivillä. Vuonna 2017 tapasimme yli 120 rahoituslaitosten edustajaa ja osallistuimme 13 konferenssiin ja muuhun tapahtumaan. Toukokuussa 2017 järjestimme Espoossa institutionaalisille sijoittajille pääomamarkkinapäivän, jossa annoimme heille katsauksen strategisista suuntaviivoista. Cityconin sijoittajaviestintä koordinoi kaikkea sijoittajatoimintaa, ja sen tavoitteena on kohdella kaikkia pääomamarkkinatoimijoita tasapuolisesti.

Tarjosimme sidosryhmillemme vastuullisuusasioita koskevan syvällisen katsauksen vastuullisuusselvityksessämme ja osallistuimme GRESB- ja CDP-kyselyihin. Osallistuimme myös toimialajärjestöjen toimintaan ja keskustelimme kansalaisjärjestöjen kanssa eri foorumeilla ja eri hankkeisiin liittyen. Järjestöjä olivat esimerkiksi EPRA (European Public Real Estate Association), Yritysvastuuverkosto FIBS, GBC Suomi ry, NCSC (Nordic Council of Shopping Centres), ICSC (International Council of Shopping Centres) sekä Nuorten Palvelu ry.

On erittäin tärkeää, että jatkamme kauppakeskustemme muuttamista urbaaneiksi kohtaamispaikoiksi, joissa kaupalliset toiminnot ja yhteisöllisyys yhdistyvät. Meidän tulisi toimia kaupunkiympäristön kehittäjänä ja suhtautua ennakkoluulottomasti myös muihin kuin vähittäiskaupan alan palveluihin ja erilaisiin asioihin helppoutta sekä yhteisöllisyyttä lisääviin kokeiluihin.”

-Marcel Kokkeel,
toimitusjohtaja

LISÄTIETOA AIHEESTA

Lue lisää sidosryhmäyhteistyöstämme sivuilta 16-17.

VASTUULLISTA YRITYSKULTTUURIA RAKENTAMASSA

Vastuullisuus on erottamaton osa toimintallemme, taloudelliselle tuloksellemme ja sidosryhmillemme tuotettua arvoa. Cityconin strategiana on luoda arvoa sidosryhmilleen oikean kiinteistöökannan ja sen kehittämisen sekä vähittäiskaupan asiantuntemuksen avulla. Näitä tukee vahva pääomapohja. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että kehitämme ja johdamme kauppakeskuksia niin, että ne pystyvät mukautumaan megatrendeihin ja ovat toiminta-alueidensa muutosvoimia. Vastuullisuusstrategiamme ja tulevien vuosien toimenpiteet sen saavuttamiseksi ohjaavat kaikkien cityconlaisten vastuullisuuteen liittyvää toimintaa.

Meille tärkeät vastuullisuuden teemat integroidaan yhtiön kokonaisstrategiaan ja liiketoimintaan. Tavoitteenamme on tehdä kestävästä ajattelusta ja toiminnasta yrityskulttuurimme luontaisia tavaramerkkejä.

Käytännössä liiketoiminnan tukena ovat konsernitoiminnot, kuten vastuullisuus-, viestintä-, markkinointi-, talous-, lakiasia- ja henkilöstöhallinto. Ne tekevät läheistä yhteistyötä operatiivisen liiketoiminnan kanssa. Näistä toiminnoista vastaavat johtajat toimivat suoraan toimitusjohtajan tai operatiivisen johtajan alaisuudessa.

Vastuullisuuden johtamisen tavoitteena on välttää ympäristövaikutusten aiheuttamista ja pienentää liiketoimintamme negatiivisia ympäristövaikutuksia sekä vahvistaa positiivisia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia. Globaalista näkökulmasta tavoitteemme on minimoida ilmastovaikutuksemme ja edistää kestävästä kaupunki- sekä yhteisökehitystä.

Oheisessa taulukossa esitetään, miten johtamistapaamme toteutetaan olennaisten näkökohtien osalta.

LISÄTIETOA AIHEESTA

Kuvaus tavastamme luoda lisäarvoa on vuosikatsauksen [sivuilla 14-15](#).

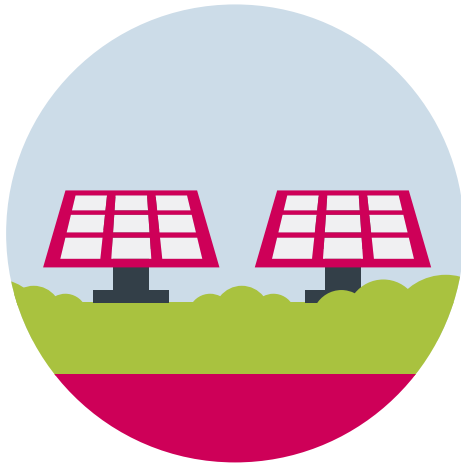
Lisätietoa siitä, miten megatrendit vaikuttavat liiketoimintaamme, on vuosikatsauksen [sivuilla 8-9](#).

JOHTAMISTAVAN KUVAUS

PRIORI-TEETIT	ENERGIATEHOKKUUS, HIILIJALANJÄLKI, VASTUULLINEN RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET KIINTEISTÖT	SAAVUTETTAVUUS SEKÄ VUOROVAIKUTUS PAIKALLISEN YHTEISÖN KANSSA	VUOKRALAISTEN TYYTYVÄISYYS JA YHTEISTYÖ	KAUPPA-KESKUSTEN TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS	HYVÄ TYÖNANTAJA	VASTUULLINEN ALIHANKINTAKETJUN HALLINTA, EETTISYYS JA LÄPINÄKYVYYS LIIKETOIMINTATAVOISSA
Johtamis-käytäntömme	<p>Cityconin strategia, tavoitteet ja vastuullisuusstrategia määrittelevät vastuullisuuden johtamiskäytäntöjämme. Vastuullisuusstrategiassa määritellyt tavoitteet ja toimet on integroitu osaksi kauppakeskusjohtamisen sekä kiinteistökehityksen päivittäistä toimintaa. Vastuullisuustiedot ovat osa yhtiön kvartaaliraportointia. Päivittäinen vastuullisuuden johtaminen perustuu seuraaviin periaatteisiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> Noudatamme ympäristövastuuta kaikissa toiminnoissamme ja varaudumme lainsäädännön muutoksiin. Kehitämme vastuullisuuskäytäntöjen hallintaa, johtamista ja raportointia jatkuvasti. Jaamme parhaita käytäntöjä. Edellytämme yhteistyökumppanimme toimivan Cityconin vastuullisuustavoitteiden toteutumista tukevalla tavalla. Ohjaamme henkilöstöä vastuullisuuteen tavoitteiden asettamisen, koulutuksen ja sisäisen viestinnän avulla. <p>Toimimme eettisesti ja vastuullisesti toimintaperiaatteidemme (Code of Conduct) mukaan sekä pyrimme varmistamaan, että kaikki liikekumppanimme noudattavat toimintaperiaatteitamme tai sitovuudeltaan vastaavia, tinkimättömiä eettisiä periaatteita.</p> <p>Sosiaalisten vaikutustemme hallinnointitapa kulminoituu henkilöstöjohtamiseen ja eettisten periaatteiden sekä hyvien hallintotapojen edistämiseen koko arvoketjussa. Tuemme ja ohjaamme johtamista henkilöstöstrategian sekä yhteisten HR-prosessien avulla.</p> <p>Tulosjohtamisprosessillamme on keskeinen merkitys siinä, että vähittäiskaupan asiantuntijamme täyttävät sitouksemme sidosryhmillemme sekä yhteisöille, joissa toimimme.</p>					
Johtamisen päämäärä	<p>Vältämme ilmastovaikutusten aiheuttamista ja pienennämme ilmastovaikutuksiamme. Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa sekä pienennämme yhtiön toiminnan negatiivisia ympäristövaikutuksia.</p>	<p>Edistämme kestävien kaupunkien ja yhteisöjen rakentamista sekä pienennämme kauppakeskusliikenteen ilmastovaikutuksia.</p>	<p>Kehitämme vuokralaisyhteistyötä ja -viestintää. Varmistamme työntekijöiden, vuokralaisten ja kävijöiden turvallisuutta laaja-alaisella ja tinkimättömällä yhteistyöllä.</p>	<p>Vahvistamme työntekijäkokemusta. Mahdollistamme työntekijöille tilaisuuksia ammatilliseen kasvuun ja tarjoamme kaikille terveellisen, turvallisen ja keskinäiseen kunnioitukseen perustuvan työympäristön.</p>	<p>Noudatamme sovellettavia lakeja, määräyksiä ja eettisiä periaatteita johdonmukaisesti. Olemme luotettava kumppani kaikissa yhteisöissä ja kaikessa liiketoiminnassamme.</p>	
Linjaukset ja sitoumukset	<p>Noudatamme yritysten energiakatselmuksia koskevaa lainsäädäntöä. Olemme mukana kiinteistöalan energia- ja ympäristöstrategiassa 2017–2025. Toimintaamme ohjaavat energiategiat ja ympäristöstrategiat. Uudet rakennukset: Kaikille uusille kehityshankkeille hankitaan ympäristösertifikaatti. Ulkoisten ympäristöluokitusperiaatteiden lisäksi Cityconilla on käytössä myös sisäisiä ohjeistuksia. Olemassa olevat rakennukset: Käytössä on sisäisiä ohjeistuksia ja ulkoisia vertailulukuja. Vuoden 2020 loppuun mennessä kaikki kiinteistömme ovat BREEAM In-Use -sertifioituja vähintään Good-tasolla.</p>	<p>Saavutettavuus on osa kiinteistöjohtamamme ydinkriteeriä: pääkaupungeissa ja kasvukeskuksissa sijaitseviin kauppakeskuksiimme on hyviä joukko liikenneyhteydet, ja niissä on tarjolla myös kunnallisia, sivistys- ja terveydenhuolto palveluita. Käytämme yhteistyön suuntaamisen apuna sen sisältöjä ohjaavaa sisäistä tarkastuslistaa. Toimintamme sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia mitataan seuraamalla muutamia tunnuslukuja, kuten paikallisesti luotujen työpaikkojen määrää ja yhteisötapahtumien määrää.</p>	<p>Vuosittaisessa vuokralaisten tyytyväisyystutkimukseen sisältyy useita eri seikkoja, kuten yhteistyön sujuvuus, Cityconin kauppakeskustien toiminta, vuokralaisten tyytyväisyys kauppakeskusten tarjoamiin markkinointi- ja muihin palveluihin sekä vastuullisuusasiat. Tulokset auttavat Cityconia löytämään kehityskohteita, parantamaan toimintaansa ja mittaamaan tehtyjen kehitystoimenpiteiden tuloksellisuutta.</p>	<p>Cityconilla on toimintaohjeita ja niihin liittyvää koulutusta, esimerkiksi kriisin varalta. Erilaiset kehitysprojektit ja yhteistyökumppanuudet auttavat meitä varmistamaan kauppakeskustemme turvallisuutta.</p>	<p>Meillä on useita toimintaperiaatteita ja ohjeistuksia, joilla kannustetaan johtoa henkilöstöä toimimaan yhtenäisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> henkilöstöstrategia tasa-arvosuunnitelma työsuojelun toimintaohjelma tulosjohtamisprosessi CODE linjauksia henkilöstön työssä jaksamisen tukemiseen, mukaan lukien kuntoutumisen ja varhaisen puuttumisen mallit toimintaperiaatteet (Code of Conduct) yrityksen arvot. <p>One Citycon -yhteistyöryhmä ja paikalliset työsuojelutoimikunnat ovat myös osoituksia sitoutumisestamme yhteistyöhön henkilöstömme kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cityconin toimintaperiaatteissa (Code of Conduct) määritellään yhtiön eettiset periaatteet ja liiketoiminnan normit. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävissä liikesuhteissamme ja edellytämme toimittajillemme Cityconin omien tai sitovuudeltaan vastaavien, tinkimättömien eettisten periaatteiden noudattamista.

PRIORI-TEETIT	ENERGIATEHOKKUUS, HIILIJALANJÄLKI, VASTUULLINEN RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET KIINTEISTÖT	SAAVUTETTAVUUS SEKÄ VUOROVAIKUTUS PAIKALLISEN YHTEISÖN KANSSA	VUOKRALAISTEN TYYTYVÄISYYS JA YHTEISTYÖ	KAUPPA-KESKUSTEN TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS	HYVÄ TYÖNANTAJA	VASTUULLINEN ALIHANKINTAKETJUN HALLINTA, EETTISYYS JA LÄPINÄKYVYYS LIIKETOIMINTATAVOISSA
Tavoitteet ja toimenpiteet	Vuoden 2017 keskeiset tavoitteet ja tulokset on esitetty vastuullisuusselvityksen sivuilla 2-3 . Cityconin vastuullisuusstrategia, pitkän aikavälin pää tavoitteet ja seuraavien vuosien strategiset tavoitteet on esitetty vastuullisuusselvityksen sivuilla 3-4 ja vuosikatsauksen sivulla 21 .					
Resurssit ja vastuut	Liiketoiminnan tukena on konsernitason koordinaattori. Vastuullisuusasioista, lakiasioista ja henkilöstöhallinnosta vastaavat johtajat toimivat suoraan toimitusjohtajan tai operatiivisen johtajan alaisuudessa. Ympäristöasioiden johtamista koordinoidaan konsernitason tasolla, ja tavoitteena on viedä parhaat käytännöt koko konserniin.	Liiketoiminnan tukena ovat konsernitoiminnot, kuten vastuullisuus-, talous-, lakiasian-, markkinointi-, viestintä-, turvallisuus- ja henkilöstöhallintotoiminnot.			Henkilöstöjohtaja vastaa siitä, että paikalliset HR-tiimit toteuttavat HR-prosessit ja -suunnitelmat kaikissa Cityconin toimintamaissa yhteistyössä johdon kanssa.	Lakiasianjohtajan vastuulla on varmistaa, että lakeja, määräyksiä ja toimintaperiaatteitamme (Code of Conduct) noudatetaan. Lakiasian tiimi tukee liike- ja konsernitoimintoja lakiasioissa. Tietosuojavastaava kuuluu lakiasian tiimiin.
Johtamiskäytäntöjen arviointi	Seuraamme saavuttamiemme tuloksia ja kehitämme johtamiskäytäntöjämme suhteessa muihin strategisiin linjauksiin, riskienhallintaohjelmaan sekä sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin. Cityconin johtoryhmä käy vastuullisuusstrategian ja strategiatoimet tarkasti läpi joka kolmas vuosi. Vastuullisuustiimi raportoi strategisista vastuullisuustoimista johtoryhmälle vuosittain.					
					Keräämme henkilöstöltä vuosittain palautetta henkilöstökyselyllä, jotta voimme arvioida henkilöstöjohtamisemme vaikuttavuutta ja tuloksia. Kyselyn tulokset käydään läpi ja niiden perusteella laaditaan toimintasuunnitelmat sekä tarvittaessa muutetaan johtamiskäytäntöjä. Laadimme myös erilaisia selvityksiä varmistaaksemme, että työntekijöitä kohdellaan reilusti ja tasa-arvoisesti.	Lakiasioihin liittyviä linjauksia ja johtamiskäytäntöjä tarkastellaan ja kehitetään suhteessa muihin strategisiin linjauksiin sekä sääntelyn muutoksiin sisäisessä ja ulkoisessa toimintaympäristössä.

VASTUULLISUUSPRIORITEETTIMME

HIILINEUTRAALIUS: Vähennämme energiankulutusta ja tuotamme enemmän energiaa itse

Ymmärrämme, että rakennukset aiheuttavat suuren osan maailman hiilidioksidipäästöistä ja energiankulutuksesta. Kiinteistöalalla on mahdollisuus vähentää kiinteistöjen ylläpitokuluja ja samalla pienentää energiaan liittyviä ympäristövaikutuksia. Tämä näkyy suoraan energiatehokkuuteen liittyvissä asioissa: energiakustannusten aleneminen parantaa

kannattavuutta ja lisää kiinteistöjen houkuttelevuutta sekä kilpailukykyä. Vastuullisuusstrategiamme keskeisiä painopisteitä ovat energiatehokkuus, uusiutuvan energian oma tuotanto ja vihreän sähkön käyttäminen. Päivittäisessä työssämme pyrimme vähentämään energiankulutusta, parantamaan tehokkuutta ja tuottamaan puhdasta uusiutuvaa energiaa.

ENERGIATEHOKKUUS JA HIILIJALANJÄLKI

Citycon pyrkii pienentämään vaikutustaan ilmastonmuutokseen energiansäästötoimilla, lisäämällä energiansäästöön tähtäävää yhteistyötä vuokralaisten kanssa, lisäämällä omaa uusiutuvan energian tuotantoa ja kasvattamalla uusiutuvan energian osuutta ostetusta sähköstä. Vuonna 2017 vihreän sähkön osuus oli 70 prosenttia (2016: 58 prosenttia). Kauppakeskusten keskeiset sijainnit ja hyvät joukkoliikenneyhteydet vähentävät myös henkilöautoliikenteen tuottamia ympäristöhaittoja. Cityconin kiinteistöjen energiankulutus on pääasiassa epäsuoraa energiankulutusta eli ostoenergiaa. Ainoastaan muutamassa kauppakeskuksessa on fossiilisia polttoaineita käyttävät lämmitysjärjestelmät, joiden käyttämä polttoaine raportoidaan suorana energiankulutuksena.

Kiinteistösähkön (pl. vuokralaisten sähkö) kulutus väheni 6,7 prosenttia.

Vertailukelpoisten kauppakeskusten kiinteistösähkön kulutus laski 6 prosenttia.

Kaukolämmön kulutus laski 7,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Säänormeerattu kulutus väheni 4 prosenttia. Vertailukelpoisten kauppakeskusten lämmönkulutus laski 6,1 prosenttia.

Cityconin vertailutasokorjattu kauppakeskusten kokonaisenergiankulutus (ml. kiinteistösähkö sekä säänormeerattu lämpö ja jäähdytys) vuokrattavaan pinta-alaan suhteutettuna laski 4,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Kokonaishiilijalanjälki pieni edellisvuodesta 23 prosenttia. Lasku johtui muun muassa yhtiön kiinteistökannan muutoksista ja hiilidioksidittoman sähkön hankinnan osuuden kasvusta. Vertailukelpoisten kiinteistökohteiden hiilijalanjälki pieni 27 prosenttia. Kiinteistöjemme kasvihuonekaasujen ominaispäästöt laskivat 22,5 prosenttia edellisvuodesta.

VASTUULLINEN RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET KIINTEISTÖT

Ympäristöystävällisissä kiinteistöissä pyritään käyttämään resursseja tehokkaasti ja vähentämään terveys- sekä ympäristövaikutuksia. Niin uusissa hankkeissa kuin kehityshankkeissakin otetaan huomioon ympäristövaikutukset, vuokralaisten ja kävijöiden terveyteen liittyvät seikat sekä tilojen viihtyisyys. Tämä toteutetaan täyttämällä

Cityconin
kokonaishiilijalanjälki
pieni edellisvuodesta
23 prosenttia.

ja jopa ylittämällä rakennusmääräysten vaatimukset sekä panostamalla energiatehokkuuteen, materiaalivalintoihin, materiaalien käyttöön ja uusiokäyttöön, sisäilman laatuun ja vedenkäytön tehokkuuteen. Cityconin kiinteistöt eivät sijaitse suojelluilla maa-alueilla. Kauppakeskustemme ympäristövaikutuksia ja epäsuoria vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen vähentää se, että kauppakeskuksemme sijaitsevat kaupunkiympäristöissä ja julkisen liikenteen saavutettavissa. Lisäksi suosimme liikennemuotoja, jotka eivät tuota hiilidioksidipäästöjä. Ympäristövaikutusten arviointi tehdään suurimmalle osalle kaavoitushankkeista ja isoista kehityshankkeista. Kohteissa, joissa laki ei edellytä ympäristövaikutusten arviointia, Citycon päättää oman arvioinnin tekemisestä tapauskohtaisesti.

ERINOMAINEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Kun Cityconin Buskerud Storsenter kauppakeskukseen Norjassa asennettiin uudet lämpöpumput uudistushankkeen yhteydessä talvella 2017, siitä tuli ensimmäinen kauppakeskus, jossa käytetään hiilidioksidia kylmäaineena koko kiinteistön jäähdytyksessä. Näin jäähdytyksestä tuli hiilineutraalia. Hiilidioksidin käyttäminen kylmäaineena sekä vähentää kylmäaineen mahdollisia vaikutuksia ilmaston lämpenemiseen että parantaa energiatehokkuutta tehostamalla lämmön talteenottoa ja lämpimän ja viileän ilman siirtämistä rakennuksen sisällä. Buskerud Storsenterin energiankulutus on vähentynyt 27 prosenttia uudistushanketta edeltävään aikaan verrattuna. Samaa teknologiaa on jo hyödynnetty myös Linderudissa, ja suunnitelmassa on ottaa samantyyppisiä ratkaisuja käyttöön kahdessa muussa kauppakeskuksessamme Norjassa.

Toukokuussa 2017 Citycon käynnisti laajan aurinkovoimalan rakennusprojektin Isossa Omenassa. Asennuksia on tehty vaiheittain. Vuoden loppuun mennessä voimalaan oli asennettu 1 998 aurinkopaneelia, jotka tuottavat vuosittain noin 455 000 kWh aurinkosähköä. Määrä vastaa noin 250 kerrostaloasunnon vuosittaista sähkökäyttöä. Ruotsissa Jakobsberg Centrumiin asennetaan parhaillaan pienempää aurinkovoimalaa, joka otetaan käyttöön helmikuussa 2018 ja joka tuottaa vuosittain 72 000 kWh uusiutuvaa energiaa. Lisäksi kymmenessä muussa kiinteistössämme tutkitaan aurinkovoimalamahdollisuuksia vuonna 2018.

Citycon rakennuttaa Espooseen uuden kauppakeskus Lippulaivan. Kiinteistön käyttämä lämmitys ja viilennys saadaan kallioperästä uusiutuvan geoenergian avulla, joka ei aiheuta hiilipäästöjä. Geoenergialaitos tekee Lippulaivasta lähes omavaraisen lämmityksessä ja viilennyksessä. Lippulaivan yhteyteen rakennettava projekti on tiettävästi maailman suurin liiketilakiinteistön yhteyteen toteutettu maalämpö- ja viilennyslaitos. Lämpöpumppujen kokonaisteho on noin 4 000 kW, mikä vastaa 500 omakotitalon maalämpöjärjestelmän tehoa. Geoenergialaitos lämmittää ja viilentää yhteensä 57 000 neliömetrin suuruisen bruttoalan. Vuokrattavien tilojen lisäksi järjestelmän lämmitys- ja viilennyskapasiteetti kattaa kauppakeskuksen pysäköintihallin sekä palvelukerrosten tiloja.

Vuonna 2017 painopisteitä olivat BREEAM In-Use uudelleensertifointi ja uusien kiinteistöjen sertifointiin tähtäävät toimet. Vuoden 2017 lopussa 80 prosenttia kauppakeskuksistamme oli BREEAM In-Use sertifioituja. Kaikille käynnissä ja suunnitteilla oleville kehityshankkeille haetaan joko BREEAM- tai LEED-sertifikaattia. Vastuullisuusstrategiamme mukaisesti tavoitteenamme on, että kaikki kiinteistömme ovat BREEAM In-Use sertifioituja vuoden 2020 loppuun mennessä ja että kaikille uusille kehityshankkeille hankitaan ympäristösertifikaatti.

Erinomainen käytännön toteutus -osioissa esittelemme parhaita, vuonna 2017 täytäntöön panemiamme käytäntöjä.

SAAVUTETTAVUUS: Kannustamme ihmisiä käyttämään ympäristöystävällisiä tapoja liikkua

Kauppakeskusten hyvät joukkoliikenneyhteydet ovat olennainen osa sekä kokonaisstrategiaamme että päivitettyä vastuullisuusstrategiaamme. Kaikki kauppakeskuksemme ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä, ja tavoitteena on, että ne ovat saumaton osa kaupunkien joukkoliikennejärjestelmiä. Lisäksi pyrimme siihen, että kauppakeskuksissamme on mukava käydä kävellen, pyöräillen ja sähköautolla. Teemme kauppakeskusasioinnista

entistäkin miellyttävämpää varaamalla osan pysäköintipaikoista vähäpäästöisille autoille, perheille ja liikuntarajoitteisille sekä varmistamalla, että kauppakeskuksemme ovat esteettömiä.

Saavutettavuuden nostaminen omaksi osa-alueekseen vastuullisuusstrategiassa on uutta Cityconille. Pyrimme vahvistamaan kauppakeskustemme asemaa paikallisyhteisön keskuksina ottamalla huomioon kaikenlaiset ympäristöystävälliset tavat liikkua.

Seuraavat luvut kuvaavat kauppakeskustemme saavutettavuutta vuoden 2017 lopussa:

- Saavutettavuus joukkoliikenteellä: 100 % kauppakeskuksista
- Sähköautojen latauspisteitä: 206
- Vähäpäästöisille ja hybridiautoille varattuja pysäköintiruutuja: 163
- Invalidi- ja perhepysäköintiruutuja: 893
- Polkupyöräparkkeja: 3 695
- Kauppakeskuksia, joissa on joukkoliikenteen liityntäpysäköinti: 10

Iso Omena on erinomainen esimerkki saavutettavuudesta. Kauppakeskuksen alapuolelle sijoittuvat Länsimetron ensimmäisen vaiheen pääteasema ja liityntäliikenteen bussiterminaali, jotka muodostavat Isosta Omenasta vahvan joukkoliikenteen solmukohdan ja eteläisen Espoon keskuksen. Ison

Pyrimme siihen, että kauppakeskuksissamme on mukava käydä julkisilla liikennevälineillä, kävellen, pyöräillen ja sähköautolla.

Omenan sisäänkäyntien lähellä on perhe- ja invalidipysäköintipaikkoja sekä vähäpäästöisille autoille varattuja pysäköintipaikkoja. Kauppakeskuksessa on myös sähköautojen latauspisteitä ja liityntäpysäköintipaikkoja niille, jotka jatkavat matkaa metrolla. Pyöräparkkipaikkoja on yli 600, ja kauppakeskuksen ulkopuolella on kaupunkipyöräasemia.

ERINOMAINEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Espoonlahdessa Citycon päätti investoida kauppakeskus Lippulaivan kehityshankkeeseen. Lippulaiva purettiin, ja sen tilalle rakennetaan monipuolinen moderni kauppakeskus. Uuden kauppakeskuksen yhteyteen sijoittuvat Länsimetron Espoonlahden uusi metroasema ja liityntäliikenteen bussiterminaali. Koska kauppakeskus Lippulaiva suljettiin rakentamisen ajaksi, Citycon päätti turvata lähialueen asukkaiden päivittäisasiain palvelut ja vuokralaistensa liiketoiminnan toimintaedellytykset myös tänä aikana rakentamalla Suomen ensimmäisen pop-up-kauppakeskuksen Pikkulaivan.

LUE LISÄÄ

Lippulaivasta ja Pikkulaivasta vuosikatsauksen sivulta 29.

MIELLYTTÄVYYS JA TURVALLISUUS: Kävijät, asiakkaat ja työntekijät viihtyvät kauppakeskuksissamme

VUOKRALAISTEN TYYTYVÄISYYS JA YHTEISTYÖ

Cityconilla on useita erilaisia vuokralaisille suunnattuja viestintä- ja palautekanavia. Niitä ovat esimerkiksi vuokralaisten suunnattuun viestintään tarkoitettu verkkoportaali sekä säännölliset vuokralaisten ja kauppakeskusjohdon tapaamiset. Yhteistyö vuokralaisten kanssa on tärkeää

vastuullisuustavoitteidemme saavuttamisen kannalta. Autamme ja rohkaisemme vuokralaisiamme osallistumaan vastuullisuustyöhömme esimerkiksi kannustamalla heitä ottamaan energiatehokkuuden huomioon myymälöiden muutostöissä, tarjoamalla kierrätysneuvontaa heidän henkilöstölleen ja pyytämällä heitä mukaan nuorisoyhteistyöhömme, jonka tavoitteena on tehdä kauppakeskuksistamme kaikille kävijöille mukavia ja viihtyisiä paikkoja.

Teemme liiketoimintamme eri osa-alueisiin liittyviä laajoja vuokralaisten tyytyväisyystutkimuksia, jotta voimme yhdessä vuokralaistemme kanssa tunnistaa kehityskohteita. Vuonna 2017 teimme historiamme suurimman yhtenäisen tutkimuksen, jonka kohderyhmänä olivat vuokralaisemme Tanskaa lukuun ottamatta kaikissa toimintamaissamme eli Ruotsissa, Norjassa, Suomessa ja Virossa. Koska tutkimus toteutettiin eri maissa samalla tavalla, eri toimintojen tulosten vertailu on entistä helpompaa. Yhteensä 34 % kohderyhmän yli 1 300 vuokralaisesta vastasi kyselyyn. Vastausten perusteella 83 % vuokralaisistamme on tyytyväisiä Cityconin toimintaan.

On hienoa, että vuokralaisistamme 93 % on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä ympäristöasioiden hoitamiseen kauppakeskuksissamme ja 84 % on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä siihen, miten sosiaalinen vastuu otetaan huomioon.

KAUPPAKESKUSTEMME TERVEELLISYYS JA TURVALLISUUS

Kauppakeskustemme turvallisuus ja miellyttävyys on erittäin tärkeä tekijä liiketoiminnassamme, ja pyrimme takaamaan tinkimättömästi työntekijöiden, vuokralaisten ja kävijöiden turvallisuuden. Ymmärrämme, ettei terveellisen ja turvallisen ympäristön luominen ole pelkästään meistä kiinni. Siksi toimimme turvallisuuskysymyksissä yhteistyössä vuokralaisten, lähiseudun asukkaiden ja viranomaisten kanssa. Tämän lisäksi edistämme aktiivisesti turvallisuuden liittyvää yhteistyötä koko toimialalla. Pyrimme linkittämään terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita yhteistyöhön, sillä uskomme, että paras tapa taata kauppakeskusasioinnin kätevyys ja turvallisuus on paikallisyhteisön aktiivinen ja innostava osallistaminen.

Kaikkien Cityconin kauppakeskusten henkilökunta Suomessa ja Norjassa osallistui lääkintä- ja alkusammutuskoulutuksiin. Ruotsissa näitä koulutuksia on järjestetty joka toinen vuosi, ja 2017 oli välivuosi koulutuksissa. Vuokralaisille järjestettiin perustason turvallisuuskoulutusta kaikissa Suomen kauppakeskuksissamme vuonna 2017. Samassa yhteydessä järjestimme kuudessa kauppakeskuksessa alkusammutuskoulutusta, jossa käytännön sammutustoimia pääsi harjoittelemaan simulaattorissa. Kaikissa kohteissamme

pidetään vuosittain terveys- ja turvallisuuskatselmuksia. Vuonna 2017 ei kirjattu yhtään ilmoitusta terveys- ja turvallisuussäädösten rikkomisesta.

Vuodesta 2018 alkaen järjestämme yhdessä turvallisuusalan yhteistyökumppanimme kanssa henkilöstön ja vartijoiden turvallisuus- ja palontorjuntakoulutuksia sekä vuokralaisten paloturvallisuus- ja evakointikoulutuksia kaikissa kauppakeskuksissamme. Vuokralaisten paloturvallisuus-, evakuointi- ja turvallisuuskoulutusten lähiopetusta edeltää verkkokoulutusosio.

VUOROVAIKUTUS PAIKALLISEN YHTEISÖN KANSSA

Cityconin näkemyksen mukaan yksi kauppakeskuksen menestyksen avaimista on olla aito paikallisyhteisön keskus, jonne ei tulla vain ostoksille ja asioimaan vaan myös viettämään aikaa perheen ja ystävien kanssa. Kauppakeskukset ovat luonteva ympäristö vuorovaikutukseen paikallisen yhteisön kanssa ja erinomainen paikka järjestää tapahtumia. Vuorovaikutuksen keskiössä on ollut osallistaminen eli paikallisyhteisöjä on otettu mukaan Cityconin ja kauppakeskusten toimintaan. Pyrimme vuorovaikutukseen kaikkien eri ikäryhmien kanssa.

Olemme järjestäneet kaikissa pohjoismaisissa kauppakeskuksissamme useita erilaisia tapahtumia ja yhteisöprojekteja, esimerkiksi musiikkitapahtumia,

lähiuokamyymäisiä, esityksiä, infotilaisuuksia, pop-up-kirjastotapahtuman ja kansalaisjärjestöyhteistyöhön liittyviä tapahtumia.

Lisäksi olemme järjestäneet seniorikävelyjä ja -jumppia Norjan ja Suomen kauppakeskuksissamme ja tehneet monenlaista nuorisoprojekteihin liittyvää yhteistyötä. Isokarhussa osallistuimme hankkeeseen, jossa työttömille nuorille miehille annettiin tilaisuus toteuttaa oma työprojekti. Citycon tarjosi hankkeelle tilan, jonka nuoret remontoivat pop-up-kahvilaksi. Norjan Trondheimissa teimme yhteistyötä paikallisten koulujen kanssa nuorten yrittäjyys-hankkeessa. Ruotsissa järjestimme Stenungstorg Centrumissa Young Enterprise Market tapahtuman, jossa yrittäjiksi ryhtyneet opiskelijat voivat myydä tuotteitaan ja kertoa yrityksistään. Myyrmannissa, Isossa Omenassa ja Kista Galleriassa suhteita paikalliseen nuorisoon kehitettiin yhteistyössä paikallisten nuorisojärjestöjen, poliisin ja koulujen kanssa.

Syksyllä Tukholman kaupunginkirjasto avasi pop-up-kirjaston Liljeholmstorget Gallerian kävijöille, ja Kista Galleriassa järjestimme vähävaraisille perheille maksuttomia aterioiden yhdessä Giving People hyväntekeväisyysjärjestön ja muutamiin kauppakeskuksen ravintoloiden kanssa. Kista Gallerian kävijäkunta on monikulttuurista, joten kauppakeskus juhlistaa monien eri kulttuurien juhlapäiviä vuoden aikana. Esimerkiksi vuonna 2017

järjestimme toista kertaa hyvin suositut Id al-Adha- ja Id al-Fitr tapahtumat.

Tukholman alueella olemme järjestäneet lukuisia kirpputoritapahtumia Liljeholmstorget Galleriassa, Kista Galleriassa, Högdalen Centrumissa, Stenungstorgissa ja Jakobsbergissä. Nämä kauppakeskusasiakkaiden takakonttikirpputorit muuttavat pysäköintialueet vilkkaiksi markkinapaikoiksi useita kertoja vuodessa.

Isossa Omenassa toimimme vuokralaisemme Espoon seurakuntien Chapplen kumppanina marraskuun alun ilmastoviikolla. Viikon aikana järjestettiin ilmastoaiheisia keskustelu- ja infotilaisuuksia sekä annettiin vinkkejä oman hiilijalanjäljen pienentämiseen.

Citycon ei osallistu poliittisten puolueiden tai ryhmittymien toiminnan tukemiseen. Cityconin kauppakeskuksissa voidaan kuitenkin järjestää poliittisten puolueiden vaalikampanjatilaisuuksia kauppakeskuksen normaalin vuokrausperiaatteiden mukaisesti. Citycon pyrkii avoimeen keskusteluyhteyteen toiminta-alueidemme päättäjien ja virkamiesten kanssa. Edustajiamme on osallistunut vuonna 2017 kehityshankkeiden kaavoitus- ja suunnitteluvaiheessa kunnallispoliittisten toimielinten kokouksiin. Lisäksi Citycon on osallistunut kehityshankkeidemme kaavoitusta ja suunnittelua käsitteleviin asukastilaisuuksiin yhdessä kuntatoimijoiden kanssa. Tavoitteena on ollut lisätä ja edistää vuorovaikutusta sekä jakaa tietoa avoimesti lähialueen asukkaille.

ERINOMAINEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Vuonna 2017 edistimme aktiivisesti turvallisuusyhteistyötä toimialan ja muiden sidosryhmien kesken. Laadimme yhdessä SAFE Shopping Centers- ja Nordic Council of Shopping Centres -järjestöjen kanssa Guide to Shopping Centre Risk and Security turvallisuusoppaan. Opas antaa ohjeita, neuvoja ja tietoa kauppakeskusten riskien ja turvallisuuden hallinnan perusedellytyksistä. Siinä käsitellään muun muassa riskien arviointia, turvallisuussuunnittelua, kriisitilanteiden hallintaa ja toimintaa vakavissa uhkatilanteissa. Konsernimme turvallisuusjohtaja kuuluu ICSC:n (The International Council of Shopping Centres) eurooppalaiseen turvallisuusyöryhmään. Hän on ollut myös aktiivisesti jakamassa parhaita käytäntöjä erilaisilla kansainvälisillä foorumeilla.

Citycon on yksi yhteistyökumppaneista Tukholman Högdalen Centrumin maanalaisessa kaupunkiviljelyhankkeessa. Kauppakeskuksen alla oleva rahtialue on muutettu huipputekniseksi viljelyalueeksi, jossa voidaan kasvattaa kasveja vuoden ympäri. Tavoitteena on luoda pienimuotoista yritystoimintaa ja tarjota työtilaisuuksia paikallisyhteisölle. Pian Högdalen Centrumin kahvilat ja muut liikkeet voivat tarjota kauppakeskuksen maanalaisella kaupunkifarmilla kasvatettuja tuoreita yrttejä ja salaattia. "Cultivating City Bazaars" on ainutlaatuinen Nya Rågsveds Folkets Husin, Tukholman kaupungin ja Cityconin yhteishanke, jolla pyritään edistämään sosiaalista ja kestäväää kaupunkikehitystä tuottamalla ruokaa paikallisesti ja tarjoamalla töitä pitkäaikaistyöttömille.

Suomessa jatkoimme ja laajensimme nuorisovartijahankettamme yhdessä kansalaisjärjestö Nuorten Palvelu ry:n kanssa. Nuorisovartijoita on nyt sekä Isossa Omenassa että Koskikeskuksessa. Normaalin vartijan työn lisäksi nuorisovartija toimii luotettavana aikuisena, johon kauppakeskuksessa aikaansa viettävät nuoret voivat ottaa yhteyttä niin isoissa kuin pienissäkin kysymyksissä. Koska malli on saanut erittäin positiivista palautetta molemmissa kauppakeskuksissa ja työ on tuottanut lupaavia tuloksia, aiomme ottaa mallin käyttöön ensi vuonna myös kahdessa muussa suomalaisessa kauppakeskuksessamme ja aloittaa vastaavan yhteistyöhankkeen Tukholmassa paikallisen kansalaisjärjestön kanssa.

MUUT VASTUULLISEN KAUPPAKESKUSTOIMIJAN PERUSPERIAATTEET

HYVÄ TYÖNANTAJA

Me Cityconilla haluamme varmistaa, että kaikki cityconlaiset viihtyvät työpaikallaan ja voivat olla ylpeitä tekemästään työstä. Koska vähittäiskaupan ja kiinteistöalan asiantuntijamme ovat tärkein voimavaramme, henkilöstöstrategiamme ydinajatus on tarjota henkilöstöllemme tilaisuuksia ja edellytyksiä ammatilliseen kasvuun. Arvomme *Passionate, Solution-Orientated* ja *Together One* ohjaavat kaikkia cityconlaisia heidän päivittäisessä työssään.

Kaikki työntekijät käyvät lähimmän esimiehensä kanssa tavoite- ja kehityskeskustelut tammi-helmikuussa ja arviointikeskustelut elo-syyskuussa. Osana näitä keskusteluja työntekijät tarkastelevat osaamisen kehittämissuunnitelmaansa oman esimiehensä kanssa vuosittain ja sopivat toimenpiteistä, joilla osaamista kehitetään edelleen. Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi työssäoppiminen, ulkoinen tai sisäinen harjoittelujakso, työkierto, erilaisiin projekteihin osallistuminen, benchmarking, mentorointi ja valmennus. Uskomme, että parhaat tulokset saavutetaan yksilöllisten kehityssuunnitelmien avulla, ja kannustamme työntekijöitä keskustelemaan esimiehensä kanssa jo etukäteen siitä, millaisista kehitystoimenpiteistä olisi heille eniten hyötyä. Työntekijämme eivät raportoi kaikista

käymistään koulutuksista, koska kehitystä voi tapahtua monilla eri tavoilla – koulutus on vain yksi tapa kehittää osaamistaan.

Vuonna 2017 otimme käyttöön uuden digitaalisen johtamis- ja henkilöstöhallintotyökalun, jonka nimi on ”CityPeople”. Sen avulla johtajat voivat asettaa ja seurata tavoitteita. Vuonna 2018 jatkamme CityPeoplen kehittämistä tuomalla siihen uusia ominaisuuksia, esimerkiksi perehdytyksessä käytettävää itseopiskelumateriaalia. Uudet työntekijät osallistuvat konsernitason perehdytykseen, jossa kerrotaan Cityconin yrityskulttuurista ja toimintatavoista.

Eräissä kauppakeskusten päivittäiseen toimintaan liittyvissä tehtävissä Citycon käyttää ulkoista työvoimaa. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi vartiointi, siivous ja jotkin tekniset työtehtävät. Cityconin Business Code of Conduct toimintaohjeet koskevat kaikkia näitä työntekijöitä, ja heidän edellytetään noudattavan samoja tinkimättömiä eettisiä periaatteita kuin Cityconin henkilöstön.

LUE LISÄÄ

siitä, miten annamme henkilöstölle tilaisuuden kasvaa ja kukoistaa, vuosikatsauksen **sivuilta 24–25**. Lisätietoja henkilöstörakenteesta on vastuullisuuden avainluvuissa **sivuilla 35–36**.

VASTUULLINEN ALIHANKINTAKETJUN HALLINTA

Cityconin vuonna 2017 päivitettyissä Business Code of Conduct toimintaohjeissa määritetään liike-toimintastandardit ja eettiset periaatteet, joita Citycon edellyttää liikekumppaniensa, heidän henkilöstönsä sekä palveluntarjoajiensa noudattavan. Business Code of Conduct perustuu Cityconin toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct).

Cityconin toimittajien valintaprosessi on määritetty sisäisissä hankintalinjoissa. Koska tinkimättömien eettisten periaatteiden noudattaminen vahvistaa liikekumppanien välistä luottamusta ja heidän vastuullisuuttaan markkinoilla, Citycon edellyttää toimittajiensa sitoutuvan Cityconin Business Code of Conduct toimintaohjeisiin tai sitovuudeltaan vastaaviin tai tiukempiin eettisiin periaatteisiin ja toimivan aina niiden mukaisesti. Jos toimittaja toimii Cityconin Business Code of Conduct toimintaohjeiden vastaisesti, toimittajaa vaaditaan muuttamaan toimintatapojaan. Jos ohjeiden vastainen toiminta jatkuu, Citycon voi päättää irtisanoa liikesuhteen.

Kaikissa vuonna 2017 solmituissa uusissa vuokrasopimuksissa oli Code of Conduct sitoumuslauseke. Vuoden 2017 lopussa yli kahdessa kolmasosassa kaikista vuokrasopimuksistamme oli Code of Conduct lauseke. Vuonna 2018 Citycon keskittyy kasvattamaan yleistä tietoisuutta päivitetystä Business Code of Conductista ja varmistamaan, että sitä käytetään tarjousprosesseissa.

Cityconin liikekumppanit voivat tehdä verkossa olevan ilmoituskanavan kautta ilmoituksia Code of Conduct poikkeamista, joita he epäilevät tai ovat havainneet Cityconin johtajien, työntekijöiden tai muiden Cityconia edustavien henkilöiden tehneen.

LISÄTIETOA AIHEESTA

Cityconin Business Code of Conduct toimintaohjeet ja lisätietoja ilmoituskanavasta on osoitteessa **citycon.com/fi/citycon-code-conduct-ohjeistus**.

CITYCONIN TOIMINTAPERIAATTEET (CODE OF CONDUCT) JA LÄPINÄKYVYYS

Cityconin Code of Conduct vahvistaa yhtiön arvoja, muodostaa perustan sen liiketoiminnalle ja ohjaa henkilökuntaansa toimimaan eettisesti ja vastuullisesti. Code of Conduct ohjaa kaikkia Cityconin liiketoimintapäätöksiä ja toimintoja ja koskee jokaista Cityconin työntekijää ja johtajaa (mukaan lukien työntekijät tytäryhtiöissä ja yhteisyrityksissä, jotka ovat Cityconin määräysvallassa).

Citycon edistää Code of Conductin noudattamista sisäisen viestinnän ja erilaisten tapahtumien avulla. Kaikkien uusien työntekijöiden on vahvistettava sitoutuvansa noudattamaan Cityconin Code of Conductin periaatteita. Koulutusta järjestetään vuosittain kaikille cityconlaisille.

Citycon pyrkii sitouttamaan liikekumppaninsa Citycon Code of Conduct -toimintaperiaatteisiin tai varmistamaan heidän

käyttävän samankaltaisia periaatteita toiminnassaan. Citycon Business Code of Conduct -periaatteet määrittelevät liiketoiminnan standardit ja eettiset periaatteet, joita Citycon edellyttää liiketoimintakumppaneiltaan. Periaatteet ovat saatavilla yhtiön verkkosivuilla.

Cityconilla on monia tapoja varmistaa sidosryhmien sitoutuminen toimintaperiaatteisiin ja ohjeisiin, esimerkiksi

- kaikkiin vuokrasopimuksiin sisältyvät sitoumuslausekkeet
- merkittävien investointien yhteydessä tehtävät katselmuksot
- liikekumppanien ohjaaminen noudattamaan Cityconin Business Code of Conduct toimintaohjeita.

Jokaista Cityconin työntekijää ja johtajaa kannustetaan esittämään Code of Conductiin liittyviä kysymyksiä, nostamaan esille siihen liittyviä huolenaiheita sekä tekemään ilmoituksia epäilyistä tai havaituista poikkeamista. Ilmoituksen voi halutessaan tehdä nimettömänä. Myös Cityconin liikekumppanit voivat tehdä poikkeamailmoituksia. Ilmoitukset lähetetään verkossa olevan ilmoituskanavan kautta, ja ne käsitellään luottamuksellisesti sovellettavien tietosuojasäädösten ja muiden määräyksien mukaan.

Vuonna 2017 Citycon päivitti toimintaperiaatteensa (Code of Conduct) perin pohjin. Päivitetty Code of Conduct vastaa entistä paremmin Cityconin arvoja (Passionate,

Solution-Oriented ja Together One). Siihen myös lisättiin uusia aihepiirejä, kuten yksityisyyttä, turvallisuutta ja sosiaalista mediaa koskevia ohjeita, joiden merkitys Cityconin liiketoiminnan kannalta on kasvanut. Yhtiö otti myös käyttöön uuden sisäisen viestintäkanavan työntekijöiden yhteistointiryhmässä. Työntekijöille on siis tarjolla jälleen uusi kätevä tapa ottaa esille Code of Conductiin liittyviä kysymyksiä ja huolenaiheita.

Vuonna 2017 ei tullut esille yhtään petos-, lahjonta- tai korruptiotapausta.

Vuonna 2018 Citycon kiinnittää huomiota päivitetyn Code of Conductin käyttöön-ottoon ja järjestää työntekijöille sisäisiä koulutuksia aiheesta. Yhtiö myös ylläpitää jatkuvaa keskustelua kasvattaakseen tietoisuutta Cityconin eettisistä periaatteista sekä yhtiön sisällä että sen ulkopuolella.

LISÄTIETOA AIHEESTA

Cityconin toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct) voi tutustua osoitteessa www.citycon.com/fi/citycon-code-conduct-ohjeistus.

JÄTTEIDEN KIRRÄTYS JA VEDENKULUTUKSEN VÄHENTÄMINEN

Vedenkulutukseen sisältyy kiinteistöjen ja vuokralaisten vedenkulutus. Vuokralaisten vedenkulutus on suurinta päivittäistavarakaupoissa, ravintoloissa ja kahviloissa, kampaamoissa, pesuloissa ja autopesuloissa. Kiinteistön vedenkulutukseen sisältyy yleisten tilojen vedenkulutus ja siivoukseen sekä kiinteistöhuoltoon käytettävä vesi. Ilmoitettuun vedenkulutukseen sisältyy yhteisillä alueilla kulutettu vesi ja vuokralaisten käyttämä vesi. Kaikki vesi on peräisin kunnallisista vesijohtoverkoista.

Cityconin kokonaisvedenkulutus laski 4,8 prosenttia edelliseen vuoteen

verrattuna. Kauppakeskusten vedenkulutus kävijää kohti oli vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa 5,2 litraa, mikä vastaa edellisvuoden tasoa.

Cityconin kiinteistöjen jätehuolto ja lajittelu on järjestetty maakohtaisen jätelainsäädännön sekä muiden paikallisten määräysten mukaisesti.

Kierrätysasteessa olemme päässeet 94 prosenttiin eli kasvua edellisvuodesta on yksi prosenttiyksikkö. Kauppakeskusten kokonaisjättemäärä kasvoi 3,8 prosenttia edellisvuodesta. Vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa kasvua oli 3,4 prosenttia.

ERINOMAINEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Vuoden aikana Citycon koekäytti vuotohälyttimillä varustettua automaattista vedenkulutuksen seurantajärjestelmää, jolla voidaan havaita pienimmätkin vuodot. Jatkoimme vedenkulutuksen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä, kuten käyttäjäkohtaisten vesimittareiden asentamista.

Suomessa laajensimme yhdessä kierrätyspalveluntarjoajamme kanssa kierrätysaiheista verkkokoulutusta kaikkiin kauppakeskuksiimme ja kaikille vuokralaisillemme. Tutkimme mahdollisuutta tehdä tämän koulutusmoduulin suorittamisesta pakollinen avainkortin saamisen edellytys kaikille Suomen kauppakeskuksiemme työntekijöille. Kierrätyskoordinaattorit kävivät kymmenessä kauppakeskuksessa ja antoivat kiinteistöpäälliköille sekä vuokralaisille käytännön neuvoja kierrätysasteen kasvattamiseksi.

Koska olemme päässeet jätteiden kierrätyksessä jo hyvälle tasolle, jatkossa haluamme ottaa vuokralaiset ja kävijät entistä tehokkaammin mukaan kierrättämään.

RAPORTOINTIPERIAATTEET JA MENETELMÄT SEKÄ RAJAUKSET

Vastuullisuusraportoinnin sisältöön ja periaatteisiin Citycon soveltaa Global Reporting Initiativen (GRI) standardien vastuullisuusraportointiohjeistusta, GRI:n kiinteistö- ja rakennussektorin toimialakohtaisia suosituksia (CRESS) sekä EPRA:n (European Public Real Estate Association) vastuullisuusraportoinnin parhaita käytäntöjä koskevia suosituksia (sBPR Guidelines, 3. painos). Näiden raportointisuositusten kattamista seikoista kerrotaan **sivuilla 39–44**. Tämä raportti on laadittu GRI-standardien Core-soveltamistason vaatimusten mukaisesti. Raportti julkaistaan vuosittain ja siinä esitetyt tiedot vastaavat yhtiön tilinpäätösajanjaksoa eli 1.1.–31.12. Ympäristövastuun tunnuslukujen raportointi sisältää Cityconin omistamat ja vuokraamat kauppakeskukset sekä muut kohteet, joiden omistusosuus on vähintään 50 % ja joissa Cityconilla on operatiivinen määräysvalta (pois lukien kaksi kiinteistöä). Tämä vastaa 98:aa prosenttia Cityconin omistamasta vuokrattavasta pinta-alasta. Ympäristöluvuissa on mukana kauppakeskukset ja muut kiinteistöt, jotka olivat Cityconin omistuksessa 31.12.2017, jotka on hankittu ennen 30.6.2017 tai joista on luo-

vuttu 30.6.2017 jälkeen. Kehityshankkeiden energialuvut on laskettu mukaan hankkeen valmistumisesta saakka. Muiden omistajien puolesta hallinnoitujen kohteiden ympäristöluvut on esitetty **sivulla 28**, mutta niitä ei ole sisällytetty Cityconin kokonaislukuihin. Kehityshankkeiden energialuvut on laskettu mukaan hankkeiden valmistuspäivästä saakka. Ympäristöluvut perustuvat todellisiin mittauksiin, eivät arvioihin. Vaikka vuosittaiset muutokset kiinteistökannassa, kuten kohteiden ostot, myynnit ja kehityshankkeet, eivät luo järkevää vertailupohjaa vuosille, raportoi Citycon silti koko kiinteistökannan luvut edellä mainituin rajoituksin. Citycon noudattaa EPRA:n taloudellisten tunnuslukujen raportointia koskevista parhaista käytännöistä annettuja suosituksia. Vertailukelpoiseen kiinteistökantaan kuuluvat kiinteistöt, jotka ovat olleet keskeytyksettä toiminnassa (eivätkä kehityshankkeiden kohteena) kahden edellisen kokonaisen raportointijakson ajan. Myytyjä kohteita ei lasketa vertailukelpoisiin kiinteistöihin. Citycon Norjan vuoden 2014 luvut on otettu huomioon Cityconin ympäristötavoitteiden lähtötason laskennassa. Vuoden 2014 tietoihin ei ole kuitenkaan

tehty muita takautuvia muutoksia. Ernst & Young Oy on varmentanut numeeriset ympäristötunnusluvut. **Varmennetut tunnusluvut** on merkitty **sivuilla 39–44** esitettyyn vastuullisuustietojen tulkintaohjeeseen. **Varmennuslausunto** on **sivulla 45**.

SÄHKÖ JA ENERGIA

Citycon raportoi vuokralaisten sähkönkulutuksen niissä tapauksissa, joissa Citycon vastaa sähkönhankinnasta. Kauppakeskuk- sissa vuokralaisilla on tiloissaan pääsääntöisesti omat sähkömittarit ja sopimukset, eikä Cityconilla ole tiedossa vuokralaisten kulutusta. Kun sähköenergian ostosopimus kuuluu vuokralaisen vastuulle, sitä ei ole sisällytetty raportoinnin piiriin. Lämmitys- ja jäähdytysenergia raportoidaan kaikilta osin. Ominaiskulutusten laskennassa sähkönkulutus on rajattu kiinteistösähköön, johon Citycon voi omilla toimillaan suoraan vaikuttaa. Kiinteistösähkö pitää sisällään mm. yleisen valaistuksen, ilmanvaihdon ja jäähdytyksen sekä hissien ja liukupöytäiden sekä kiinteistöteknisten järjestelmien sähkönkulutuksen. Tehtyjen vertailulaskelmien perusteella kiinteistösähkön osuus on 25–70 prosenttia kokonaiskulutuksesta sen mukaan, millaisia

lämmitys- ja valaistusratkaisuja ja muita teknisiä ratkaisuja käytetään sekä millainen järjestelmien ohjattavuuden taso on.

HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT

Cityconin hiilijalanjäljen laskennassa noudatetaan Maailman luonnonvarojen tutkimussäätiön (World Resources Institute) ja kestävän kehityksen yritysneuvoston (World Business Council for Sustainable Development) kehittämää Greenhouse Gas Protocol ohjeistusta. Markkinaperusteiset päästökertoimet vuosille 2014–2017 perustuvat energiayhtiökohtaisiin kertoimiin. Lisäksi sähkönhankinnassa on huomioitu alkuperätakuut. Virossa energiayhtiökohtaisia ker toimia ei ollut saatavilla, joten laskennassa on käytetty kansalliseen jäähdytysenergiaan perustuvia päästökertoimia. Paikkakohtaisten päästöjen laskennassa on käytetty Kansainvälisen energijärjestön IEA:n kansallisia tuotantoon perustuvia päästökertoimia (viiden vuoden keskiarvo vuosilta 2012–2016). Vuoteen 2013 saakka päästöt laskettiin ainoastaan paikkakohtaisten päästökertoimien perusteella, minkä vuoksi vuosien 2014–2016 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen

kanssa. Kaikissa hiilidioksidipäästölaskelmissä lähde, johon mahdolliset vaikutukset ilmaston lämpenemiseen perustuvat, on ilmastopaneeli IPCC:n viides arviointiraportti (AR5 – 100 vuotta).

Kaukolämmön päästökertoimet vuonna 2017 perustuvat Suomen ja Ruotsin kansallisiin tilastoihin (viiden vuoden keskiarvot). Norjan ja Viron kaukolämmön päästökertoimet perustuvat lämmöntuottajilta saatuihin tietoihin. Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöjen laskennassa noudetaan muuten samaa laskentaperiaatetta kuin energian ominaiskulutuksessa, paitsi että laskentaan sisällytetään vuokranantajan hankkima vuokralaissa sähkö.

VESI JA JÄTTEET

Kierrätysaste lasketaan kierrätettävien, poltettavien tai uusiokäyttöön menevien jätelajien osuudesta kokonaisjättemäärästä. Kaatopaikkajätettä ei sisällytetä kierrätettäviin eriin. Jättemäärätiedot raportoidaan kaikista kohteista, joissa Citycon on vastuussa jätehuollosta (99 prosenttia Cityconin omistamasta vuokrattavasta pinta-alasta). Kohteet, joissa jätehuolto on vuokralaisen vastuulla, on rajattu raportoinnin ulkopuolelle jättemäärätietojen puuttuessa.

VASTUULLISUUDEN AVAINLUVUT

ENERGIA

ENERGIAN KOKONAISKULUTUS (302-1, CRE1) ¹⁾

MWh	2017	2016	2015	2014	2013	GRI Standards	EPRA CODE
Kiinteistösähkö	123 582	132 411	131 916	105 246	110 211	302-1	Elec-Abs
Kiinteistön omistajan ostama vuokralaissähkö ²⁾	78 987	80 609	85 546	72 922	71 745	302-1	Elec-Abs
Sähkönkulutus yhteensä kiinteistöissä	202 568	213 020	217 461	178 168	181 956	302-1	Elec-Abs
Cityconin toimistojen sähkönkulutus ⁴⁾	74	95	97	33	72	302-1	Elec-Abs, own office
Uusiutumaton sähkö kiinteistöissä	59 860	89 362	116 312	143 471	167 478	302-1	Elec-Abs
Uusiutuva sähkö kiinteistöissä	142 635	123 563	101 150	34 697	14 406	302-1	Elec-Abs
Kaukolämpö ³⁾	101 502	109 522	98 404	126 614	133 811	302-1	DH&C-Abs
Sääkorjattu kaukolämpö	108 931	113 481	117 080	139 718	-		
Kaukokylmä ³⁾	7 993	7 773	5 888	6 694	2 025	302-1	DH&C-Abs
VÄLITÖN ENERGIAN KULUTUS							
Polttoaineet ⁷⁾	2 959	3 192	2 782	3 279	4 590	302-1	Fuels-Abs
Polttoaineet, vertailukelpoinen kulutus ⁷⁾	588	0	0	-	-		Fuels-lff
Energian kokonaiskulutus	315 023	333 506	324 536	314 754	322 382	302-1	

OMINAISKULUTUS ⁴⁾

	Yksikkö	2017	2016	2015	2014	2013	GRI Standards	EPRA CODE
Energian ominaiskulutus kauppakeskukset	kWh/m ²	183	196	184	245	280	CRE1	Energia-Int
Energian ominaiskulutus kauppakeskukset ⁵⁾	kWh/kävijä	1,36	1,34	1,23	1,43	1,50	CRE1	Energia-Int
Energian ominaiskulutus muut kauppapaikat	kWh/m ²	275	184	172	208	235	CRE1	Energia-Int
Vertailutasoon korjattu energian ominaiskulutus kauppakeskukset ⁶⁾	kWh/m ²	190	199	198	211	-	CRE1	Energia-Int

Energia- ja hiilidioksidilukujen raportoinnin kattavuus on 98 % Cityconin omistamasta ja operatiivisen määräysvallan alla olevasta vuokrattavasta pinta-alasta. Luvut perustuvat mitattuun kulutukseen, arvioita ei ole käytetty.

¹⁾ Cityconin raportointi energiankulutus kattaa Cityconin omistamat kauppakeskukset ja muut kohteet, joissa Cityconin omistusosuus on vähintään 50 %. Kista Gallerian ympäristötunnusluvut on raportoitu kokonaisuudessaan 2014–2017. Kista Gallerian ympäristötun-

nuslukuja ei ole raportoitu aiempina vuosina.

²⁾ Citycon raportoi sähkönkulutukseen myös vuokralaisten sähkönkulutuksen niissä tapauksissa, joissa Citycon vastaa sähkönhankinnasta. Jos sähköenergian ostosopimus kuuluu vuokralaisen vastuulle, sitä ei ole sisällytetty raportoinnin piiriin.

³⁾ Lämmitys- ja jäähdytysenergia raportoidaan kaikilta osin.

⁴⁾ Ominaiskulutuksen osalta raportoitu sähkönkulutus on rajattu kiinteistösähköön, johon Citycon voi omilla toimillaan suoraan vaikuttaa. Kiinteistösähkö pitää

sisällään mm. yleisen valaistuksen, ilmanvaihdon, yleisen jäähdytystason, hissien ja liukuportaiden sekä kiinteistötekniikan järjestelmien sähkönkulutuksen.

⁵⁾ Pois lukien kauppakeskukset, joissa kävijämäärää ei seurata. 2017 nämä olivat Fruängen Centrum, Högdalen Centrum, Myllypuro, Heikintori, Espoontori, Forum, Isomyrri, Jyväskeskus, Tikkuri, Martinlaakson ostari Glasshuspassasjen, Krokstad Senter and Oasen Kontoreiendom.

⁶⁾ Luku sisältää pääkonttorin ja Citycon Norjan toimiston kulutuksen 2015–2017, muut toimistot on integroitu kaup-

pakeskuksiin. Toimistojen lämmitys, vesi ja jätteet eivät sisälly raportointiin, koska ne laskutetaan vuokrassa eikä niitä raportoida erikseen.

⁷⁾ Polttoaineisiin sisältyvät öljy, maakaasu ja biopolttoaineet.

⁸⁾ Vertailutasoon korjattu ominaiskulutus sisältää Citycon Norjan luvut vuodelta 2014. Lisäksi tämän indikaattorin laskennassa on käytetty sääkorjattua lämmön kulutusta.

ENERGIANKULUTUS ¹⁾

MWh	2017	2016	2015	2014	2013	%, 2016-2017	%, 2013-2017
Kiinteistösähkö	123 582	132 411	131 916	105 246	110 211	-6,7	12,1
Kaukolämpö	101 503	109 522	98 404	126 614	1 33 811	-7,3	-24,1
Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	236 036	252 897	238 989	241 832	250 637	-6,7	-5,8

ENERGIANKULUTUS KIINTEISTÖTYEITTÄIN (EPRA ELEC-ABS & DH&C-ABS)

MWh	MWh	2017	2016	2015	2014	2013	%, 2016-2017	%, 2013-2017
	Kiinteistösähkö	122 172	129 917 ²⁾	128 478	92 851	92 585	-6,0	32,0
	Kaukolämpö	98 355	103 825	89 979	110 358	115 285	-5,3	-14,7
Kauppakeskukset	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	231 479	244 649	227 109	207 568	213 175	-5,4	8,6
	Kiinteistösähkö	1 410	2 494	3 438	12 395	19 002	-43,4	-92,6
	Kaukolämpö	3 147	5 697	8 425	23 453	28 110	-44,8	-88,8
Muut kauppapaikat	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	4 557	8 248	11 881	34 264	47 129	-44,8	-90,3

VERTAILUKELPOINEN ENNERGIANKULUTUS KIINTEISTÖTYEITTÄIN (EPRA ELEC-LFL & DH&C-LFL)

MWh	MWh	2017	2016	2015	2014	2013	%, 2016-2017
	Kiinteistösähkö	73 483	78 356	70 826			-6,2
	Kaukolämpö	54 552	58 125	48 171			-6,1
Kauppakeskukset	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	135 664	144 116	122 596			-5,9
	Kiinteistösähkö	74 789	79 852	72 028			-6,3
	Kaukolämpö	57 699	61 022	50 615			-5,4
Kaikki kauppapaikat	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	140 117	148 509	126 242			-5,7

¹⁾ Kokonaisenergia sisältää kiinteistösähkön, lämmityksen, jäähdytyksen ja polttoaineet.

²⁾ Korjattu laskentavirhe

ENERGIANKULUTUS LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA ELEC-ABS & DH&C-ABS)

MWh	MWh	2017	2016	2015	2014	2013	%, 2016-2017	%, 2013-2017
Suomi	Kiinteistösähkö	52 052	55 136	55 301	65 969	77 309	-5,6	-32,7
	Kaukolämpö	72 695	78 447	67 541	92 008	99 319	-7,3	-26,8
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	127 094	135 448	122 842	157 976	176 629	-6,2	-28,0
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	47 882	50 814	48 761	-	-	-5,8	
Norja	Kiinteistösähkö	35 726	39 600	38 280	-	-	-9,8	
	Kaukolämpö	4 298	4 597	3 843	-	-	-6,5	
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	41 155	45 133	43 078	-	-	-8,8	
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	32 795	35 080	34 490			-6,5	
Ruotsi	Kiinteistösähkö	27 133	29 013	28 508	29 219	21 820	-6,5	24,3
	Kaukolämpö	21 226	23 492	23 756	30 726	30 051	-9,6	-29,4
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	53 495	57 896	57 620	66 639	53 896	-7,6	-0,7
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	47 200	50 618	32 262	-	-	-6,8	
Baltia ja Tanska	Kiinteistösähkö	8 671	8 662	9 827	10 058	11 081	0,1	-21,7
	Kaukolämpö	3 284	2 986	3 265	3 880	4 441	10,0	-26,1
	Kokonaisenergian kulutus ¹⁾	14 292	14 421	15 449	17 217	20 112	-0,9	-28,9
	Kokonaisenergian kulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾	7 788	7 603	7 083	-	-	2,4	

¹⁾ Kokonaisenergia sis. kiinteistösähkön, lämmityksen, jäähdytyksen ja polttoaineet.

HIILIDIOKSIDI

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LUOKITTAIN (GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, EPRA GHG-DIR-ABS, DHG-INDIR-ABS)

tCO ₂ e	2017	2016	2015	2014	2013
Scope 1, suora	496	603	566	650	909
Scope 2, epäsuora, markkinaperusteinen	44 337	58 124	71 593	77 648	71 816
Scope 2, epäsuora, sijantiperusteinen	57 585	65 320	67 849		
Scope 3, epäsuora	1 515	1 567	1 500	1 240	693
Yhteensä (Markkinaperusteinen)	46 347	60 295	73 659	79 538	73 419

KIINTEISTÖJEN VERTAILUKELPOISET KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LUOKITTAIN (EPRA GHG-DIR-LFL, GHG-INDIR-LFL)

tCO ₂ e	2017	2016	2015
Scope 1, suora	24	15	71
Scope 2, epäsuora	20 481	28 350	31 178
Scope 3, epäsuora	678	707	503
Yhteensä	21 183	29 072	31 752

SUORAT JA EPÄSUORAT KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT (GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, EPRA GHG-DIR-ABS, DHG-INDIR-ABS)

tCO ₂ e	2017	2016	2015	2014	2013
Kiinteistösähkö	2 195	15 928	19 619	20 880	20 850
Kiinteistöomistajan ostama vuokralaissähkö ²⁾	25 876	23 460	34 919	34 036	25 626
Cityconin toimistojen sähkö	4	10	11	17	53
Kaukolämpö ja kaukokylmä	16 262	18 726	17 044	22 715	25 287
Polttoaineet	496	603	566	650	909
Kiinteistöjen jätevedet	846	889	879	762	225
Kiinteistöjen jätelogistiikka	113	109	116	86	75
Liikematkustaminen	404	397	315	300	317
Työpaikan ja kodin väliset matkat	148	169	187	90	73
Paperinkulutus ja postitus	4	4	4	3	3
Yhteensä	46 347	60 295	73 659	79 538	73 419

KIINTEISTÖJEN VERTAILUKELPOISET SUORAT JA EPÄSUORAT KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT (EPRA GHG-DIR-LFL, GHG-INDIR-LFL)

tCO ₂ e	2017	2016	2015
Kiinteistösähkö	502	6 878	7 987
Kiinteistöomistajan ostama vuokralaissähkö ²⁾	11 832	12 115	15 306
Kiinteistöjen lämmitys ja kaukojäähdytys (sis. polttoaineet)	8 171	9 372	7 956
Kiinteistöjen jätevedet	607	638	439
Kiinteistöjen jätelogistiikka	71	68	64
Yhteensä	21 183	29 072	31 752

KIINTEISTÖJEN KASVIHUONEKAASUJEN OMINAISPÄÄSTÖT (CRE3, EPRA GHG-INT)

	2017	2016	2015	2014	2013
Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt, kgCO ₂ e/m ²	36	46	56	48	50
Kiinteistöjen kasvihuonekaasujen ominaispäästöt, kgCO ₂ e/vierailija	0,26	0,32	0	0,33	0,36
Vertailutasoon korjatut kauppakeskusten kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ³⁾ , kgCO ₂ e/m ²	36	46	56	63	

Energia- ja hiilidioksidilukujen raportoinnin kattavuus on 98 % Cityconin omistamasta ja operatiivisen määräysvallan alla olevasta vuokrattavasta pinta-alasta.

Scope 2 -päästöjen laskennassa Citycon käyttää markkinaperusteisia päästökertoimia. Sijaintiperusteisia päästökertoimia on käytetty ainoastaan kohdissa, joissa tämä on erikseen mainittu.

Kauppakeskusten biopolttoaineiden käytöstä aiheutetut biogeeniset Scope 1 -päästöt olivat vuonna 2017 114tCO₂. Biogeenisiä Scope 3 -päästöjä ei ole arvioitu.

²⁾ Citycon raportoi vuokralaisten sähkönkulutuksesta syntyvät päästöt niissä tapauksissa, joissa Citycon vastaa sähkönhankinnasta. Jos sähköenergian ostosopimus kuuluu vuokralaisen vastuulle, sitä ei ole sisällytetty raportoinnin piiriin.

Kasvihuonekaasujen ominaispäästöjen laskennassa käytetään kiinteistösähköä, lämmityksen ja jäähdytyksen sekä kiinteistöjen jätevesistä ja jätteistä aiheutuneita päästöjä. Lisäksi vuosina 2015-2017

laskenta sisältää Cityconin ostaman vuokralaissähköä, minkä takia luvut eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2014 ja 2015 välillä.

³⁾ Vertailutasoon korjattu ominaiskulutus 2014 sisältää Cityconin Norjan luvut sekä vuokralaissähköä.

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT LUOKITTAIN JA LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA GHG-DIR-ABS, GHG-INDIR-ABS, GHG-INT)

		2017	2016	2015
Suomi	Scope 1, suora, tCO ₂ e	0	0	0
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	23 897	30 338	34 350
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	300	309	314
	Kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/sq.m.	56	69	77
Norja	Scope 1, suora, tCO ₂ e	24	43	99
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	144	153	131
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	232	230	239
	Kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/sq.m.	1	1	1
Ruotsi	Scope 1, suora, tCO ₂ e	0	0	0
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	1 939	2 843	3 333
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	371	400	373
	Kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/sq.m.	8	10	12
Baltia ja Tanska	Scope 1, suora, tCO ₂ e	472	560	467
	Scope 2, epäsuora, tCO ₂ e	18 353	24 780	33 768
	Scope 3, epäsuora, tCO ₂ e	56	59	68
	Kasvihuonekaasujen ominaispäästöt ¹⁾ , kgCO ₂ e/sq.m.	186	251	303

¹⁾ Kasvihuonekaasujen ominaispäästöjen laskennassa käytetään kiinteistösähköä, Cityconin ostaman vuokralaissähköä, lämmityksen ja jäähdytyksen sekä kiinteistöjen jätevesistä ja jätteistä aiheutuneita päästöjä.

YMPÄRISTÖLUVUT, HALLINNOIDUT KAUPPAKESKUKSET

HALLINNOIDUT KAUPPAKESKUKSET, NORJA ¹⁾

Energia, MWh	2017	2016	2015
Kiinteistösähkö	19 722	18 552	18 289
Kiinteistön omistajan ostama vuokralaisähkö	5 114	4 951	1 798
Kaukolämpö	4 043	3 754	2 984
Polttoaineet	1 594	1 783	2 598
Kokonaisenergian kulutus	30 473	29 040	25 669
Uusiutuva sähkö	24 836	23 503	17 994
Energian ominaiskulutus, kWh/m ²	127	115	114
Hiilidioksidi, tCO₂e			
Scope 1, suora	232	294	142
Scope 2, epäsuora, markkinaperusteinen	125	118	888
Scope 2, epäsuora, sijantiperusteinen	331		
Scope 3, epäsuora	146	158	157
Kasvihuonekaasujen ominaispäästöt, kgCO ₂ e/sq,m,	3	3	6
Vesi, m³			
Veden kokonaiskulutus	124 978	138 038	136 662
Jäte, t			
Kaatopaikkajäte	67,2 (2 %)	47,8 (2 %)	31,7 (1 %)
Poltettu jäte	861,46 (30 %)	800,7 (31 %)	784,4 (29 %)
Kompostoitu jäte	576,77 (20 %)	530,6 (20 %)	544,9 (20 %)
Kierrätetty jäte	1 339 (46 %)	1 186,0 (46 %)	1 259,6 (47 %)
Uusiokäytetty jäte	53,91 (2 %)	40,9 (2 %)	84,1 (3 %)
Kokonaisjätemäärä	2 898	2 606	2 705

¹⁾ Raportoinnin kattavuus on 100% hallinnoituilla kauppakeskuksilla (muiden puolesta hallinnoitua). Lukuja ei ole sisällytetty Cityconin kokonaislukuihin.

YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT

YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT (CRE8, EPRA CERT-TOT)

	Osuus arvolla mitattuna, %
Yhteensä portfolio - BREEAM in use	
BREEAM Outstanding, asset / building management	0 / 7
BREEAM Excellent, asset / building management	8 / 18
BREEAM Very Good, asset / building management	46 / 0
BREEAM Good, asset / building management	22 / 55
Yhteensä - BREEAM in use¹⁾	80
Koko portfolio - LEED	
LEED Platinum	22
LEED Gold	1
LEED Silver	4
LEED Certified	2
Yhteensä - LEED	29
Koko portfolio - ympäristösertifikaatit yhteensä	81
Kehityshankkeet (saavuttamassa)	
MölnDal Galleria-BREEAM Very good	22
Lippulaiva - BREEAM Excellent	78
Yhteensä	100% vuonna 2017 käynnissä olleista kiinteistökehitysprojekteista sertifioidaan

¹⁾ Sisältää kolme kiinteistöä, joissa sertifiointi suoritettu, mutta lopullisia sertifikaatteja ei vahvistettu Cityconille raportointiperiodin loppuun mennessä.

VESI

VEDEN KULUTUS ²⁾

(GRI 303-1, CRE2, EPRA WATER-ABS, WATER-LFL, WATER-INT)

	2017	2016	2015	2014	2013	% 2016-2017	% 2013-2017
Veden kokonaiskulutus, m ³	804 494	845 314	835 054	723 423	603 014	-4,8	33,4
Vertailukelpoinen vedenkulutus, m ³	577 364	606 733	417 412	-	-	-4,8	-
Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	799 305	839 477	815 374	685 898	560 464	-4,8	42,6
Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	572 175	604 379	411 459	-	-	-5,3	-
Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	4,7	4,6	4,3	4,3	3,7	4,3	28,4
Veden ominaiskulutus vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	5,2	5,2	-	-	-	0,0	-

VEDEN KOKONAISKULUTUS LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN

(EPRA WATER-ABS, WATER-LFL, WATER-INT)

	2017	2016	2015	2014	2013	% 2016-2017	% 2013-2017
Veden kokonaiskulutus, m ³	242 197	249 977	253 637	280 803	294 216	-3,1	-17,7
Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	237 009	245 337	235 001	245 193	253 844	-3,4	-6,6
Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	93 744	89 870	87 407	-	-	4,3	-
Suomi Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	3,7	3,1	3,0	3,1	2,9	17,1	26,9
Veden kokonaiskulutus, m ³	189 009	187 449	192 998	-	-	0,8	-
Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	189 009	187 449	192 998	-	-	0,8	-
Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	5,0	5,0	5,1	-	-	-1,5	-
Norja Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	150 569	154 197	157 886	-	-	-2,4	-
Veden kokonaiskulutus, m ³	324 598	356 026	328 039	378 896	237 718	-8,8	36,5
Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	324 598	354 829	326 995	376 786	235 540	-8,5	37,8
Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	302 333	332 536	138 922	-	-	-9,1	-
Ruotsi Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	6,0	6,4	5,8	6,6	5,9	-7,2	0,9
Veden kokonaiskulutus, m ³	48 689	51 861	60 381	63 919	71 080	-6,1	-31,5
Kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	48 689	51 861	60 381	63 919	71 080	-6,1	-31,5
Vertailukelpoisten kauppakeskusten vedenkulutus, m ³	25 529	27 775	27 245	-	-	-8,1	-
Baltia ja Tanska Veden ominaiskulutus kauppakeskuksissa ¹⁾ , l/kävijä	3,9	3,9	3,5	3,7	3,5	-1,1	9,2

¹⁾ Pois lukien kauppakeskukset, joissa kävijämäärää ei seurata. 2017 nämä olivat Fruängen Centrum, Högdalen Centrum, Myllypuro, Heikintori, Espoontori, Forum, Isomyyri, Jyväskeskus, Tikkuri, Martinlaakson ostari Glasshuspassasjen, Krokstad Senter ja Oasen Kontoreiendom. Suomen kohteiden veden ominaiskulutus johtuu suurimmalta osalta portfolion muutoksesta sekä ravintoloiden ja kahviloiden 13% kasvusta vertailukelpoisissa kauppakeskuksissa.

²⁾ Veden kulutus vuodelta 2017 sisältää Kista Gallerian yhteydessä sijaitsevien hotellin ja opiskelija-asuntolan kulutusluvut.

JÄTTEET

JÄTTEIDEN KÄSITTELYTAPA
(GRI 306-2, EPRA WASTE-ABS)

	2017		2016		2015		2014		2013		2012	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	1 350	6	1 545	7,1	1 137	4,9	2 106	12,3	2 410	12,3	2 695	12,3
Poltettu jäte	7 487	33	6 873	31,6	8 151	35,3	4 294	25,1	4 179	25,1	4 080	25,1
Kompostoitu jäte	4 228	19	4 143	19,0	4 148	17,9	2 628	15,4	2 724	15,4	2 797	15,4
Kierrätetty jäte	8 257	37	8 180	37,6	8 645	37,4	7 387	43,2	5 299	43,2	4 955	43,2
Uusiokäytetty jäte	1 240	5	1 021	4,7	1 029	4,5	689	4,0	485	4,0	370	4,0
Yhteensä	22 562	100	21 761	100	23 110	100	17 105	100	15 097	100	14 896	100

JÄTTEIDEN KÄSITTELYTAPA KAUPPAKESKUKSISSA

	2017		2016		2015		2014		2013		2012	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	1 336	6	1 530	7,1	1 135	5,0	1 918	11,6	2 112	14,7	2 375	16,8
Poltettu jäte	7 420	33	6 804	31,6	8 047	35,2	4 229	25,5	4 104	28,3	3 909	27,7
Kompostoitu jäte	4 218	19	4 134	19,2	4 125	18,0	2 580	15,5	2 658	18,5	2 711	19,2
Kierrätetty jäte	8 147	36	8 061	37,4	8 559	37,4	7 207	43,4	5 088	35,2	4 759	33,7
Uusiokäytetty jäte	1 240	6	1 016	4,7	1 017	4,4	665	4,0	484	3,4	364	2,6
Yhteensä	22 362	100	21 545	100	22 882	100	16 599	100	14 446	100	14 118	100

JÄTTEIDEN KÄSITTELYTAPA VERTAILUKELPOISSA KIINTEISTÖISSÄ
(EPRA WASTE- LFL) ¹⁾

	2017		2016		2015	
	t	%	t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	675	4,8	639	4,7	801	6,3
Poltettu jäte	5 257	37,7	4 843	36,0	4 384	34,4
Kompostoitu jäte	2 428	17,4	2 396	17,8	2 269	17,8
Kierrätetty jäte	4 966	35,7	4 946	36,7	4 785	37,5
Uusiokäytetty jäte	600	4,3	647	4,8	517	4,1
Yhteensä	13 926	100	13 471	100	12 757	100

Vertailu-
kelpoisissa
kauppa-
keskuksissa

	2017		2016		2015	
	t	%	t	%	t	%
Kaatopaikkajäte	687	4,9	650	4,8	801	6,3
Poltettu jäte	5 318	37,7	4 903	36,3	4 397	34,4
Kompostoitu jäte	2 434	17,2	2 401	17,7	2 274	17,8
Kierrätetty jäte	5 071	35,9	5 053	37,4	4 794	37,5
Uusiokäytetty jäte	600	4,3	517	3,8	517	4,0
Yhteensä	14 109	100	13 525	100	12 784	100

Vertailu-
kelpoisissa
kohteissa

¹⁾Jäteraportoinnin kattavuus on 99 % Cityconin omistamasta ja operatiivisen määräysvallan alla olevasta vuokrattavasta pinta-alasta.

KOKONAIJÄTEMÄÄRÄT LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA WASTE-ABS)

t	2017	2016	2015	2014	2013
Suomi	9 065	9 253	9 465	9 780	9 959
Norja	6 645	6 524	7 088	-	-
Ruotsi	5 875	5 109	5 621	6 338	4 117
Baltia ja Tanska	977	877	937	986	1 021
Yhteensä	22 562	21 761	23 110	17 105	15 097

KOKONAIJÄTEMÄÄRÄT KIINTEISTÖTYYPEITTÄIN (EPRA WASTE-ABS)

t	2017	2016	2015	2014	2013	% 2016-2017	% 2013-2017
Kauppakeskukset	22 362	21 545	22 882	16 599	14 446	3,8	54,8
Muut	200	217	228	506	651	-7,4	-69,2
Yhteensä	22 562	21 761	23 110	17 105	15 097	3,7	49,4

KAUPPAKESKUSTEN JÄTEMÄÄRÄT JÄTELAJEITTAIN

	2017		2016		2015		2014		2013	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
Tavanomainen jäte										
Kaatopaikkajäte	1 283	6	1 308	6	901	4	1 644	7	1 964	14
Energiajäte	7 420	33	6 804	32	8 047	35	4 229	18	4 104	28
Paperi	517	2	632	3	667	3	711	3	739	5
Muovi	310	1	296	1	335	1	1 900	8	66	0
Pahvi	6 535	29	6 347	29	6 785	30	4 066	18	3 686	26
Biojäte	4 218	19	4 134	19	4 125	18	2 580	11	2 658	18
Metalli	288	1	330	2	327	1	221	1	220	2
Lasi	495	2	455	2	445	2	308	1	377	3
Muut uusiokäytetyt jätteet	1 096	5	923	4	795	3	578	3	432	3
Muut sekalaiset jätteet	53	0	222	1	235	1	274	1	148	1
Vaarallinen jäte	144	1	93	0	221	1	87	0	51	0
Yhteensä	22 362	100	21 545	100	22 882	100	16 599	100	14 446	100

JÄTTEIDEN KÄSITTELYN SUHTEELLINEN OSUUS KAUPPAKESKUKSISSA LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN (EPRA WASTE-ABS)

%		2017	2016	2015
	Kaatopaikkajäte	12	15	8
	Poltettu jäte	25	23	29
	Kompostoitu jäte	21	21	21
	Kierrätetty jäte	34	35	35
	Uusiokäytetty jäte	8	7	8
Suomi	Yhteensä	100	100	100
	Kaatopaikkajäte	0	0	1
	Poltettu jäte	28	28	28
	Kompostoitu jäte	22	26	24
	Kierrätetty jäte	47	44	45
	Uusiokäytetty jäte	3	3	2
Norja	Yhteensä	100	100	100
	Kaatopaikkajäte	5	3	5
	Poltettu jäte	50	49	52
	Kompostoitu jäte	14	10	8
	Kierrätetty jäte	27	33	32
	Uusiokäytetty jäte	3	4	3
Ruotsi	Yhteensä	100	100	100
	Kaatopaikkajäte	0	0	8
	Poltettu jäte	45	51	48
	Kompostoitu jäte	8	8	4
	Kierrätetty jäte	36	40	40
	Uusiokäytetty jäte	11	0	0
Baltia ja Tanska	Yhteensä	100	100	100

VERTAILUKELPOISTEN KAUPPAKESKUSTEN JÄTEMÄÄRÄT JÄTELAJEITTAIN

	2017		2016		2015	
	t	%	t	%	t	%
Tavanomainen jäte						
Kaatopaikkajäte	671	5	581	4,3	722	5,7
Energiajäte	5 257	38	4 843	36,0	4 384	34,4
Paperi	209	1	238	1,8	210	1,6
Muovi	243	2	246	1,8	275	2,2
Pahvi	4 011	29	4 041	30,0	3 909	30,6
Biojäte	2 482	18	2 396	17,8	2 269	17,8
Metalli	147	1	164	1,2	147	1,2
Lasi	357	3	256	1,9	243	1,9
Muu kierrätetty jäte	75	1	57	0,4	51	0,4
Muu jäte	525	4	590	4,4	466	3,7
Vaarallinen jäte	5	0	59	0,4	79	0,6
Yhteensä	13 982	100	13 471	100	12 755	100,0
Jättemäärän muutos, %	3,8		5,6			

KAUPPAKESKUSTEN KIERRÄTYSASTE

%	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Suomi	88	85	92	84	80	77
Norja	100	100	99	-	-	-
Ruotsi	95	97	95	95	97	96
Baltia ja Tanska	100	100	92	92	86	86
Yhteensä	94	93	95	88	85	83

HENKILÖSTÖ

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

	2017		2016		2015	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Henkilöstömäärä 31.12. (102-7)						
Yhteensä	247,1		272		297	
Henkilöstö maittain 31.12. (102-8)						
Suomi	70,2	28	78	29	77	25
Norja	107,5	44	132	49	160	55
Ruotsi	56,4	23	50	18	48	16
Viro	10	4	8	3	8	3
Hollanti	2	1	3	1	3	1
Tanska	1	0	1	0	1	0

HENKILÖSTÖTUNNUSLUKUJA

	2017		2016		2015	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Työsuhdemuodot 31.12. (102-8, 401-1)						
Vakituiset työntekijät/Määräaikaiset työntekijät	230,1/17	93/7	259/13	95/5	286/11	96/4
Kokoaikaiset työntekijät/Osa-aikaiset työntekijät	244,5/2,6	99/1	270/2	99/1	288/9	97/3
Henkilöstön keski-ikä ja sukupuolijakauma (401-1)						
Keski-ikä, vuotta 31.12. (vuotta)	42		43		44	
Alle 18-vuotiaat työntekijät vuoden aikana	0		0		0	
Naisten/miesten prosenttiosuus henkilöstöstä 31.12.	100,7/146,4	41/59		45/55		46/54
Vaihtuvuus vuoden aikana (401-1)						
Uudet työsopimukset sisältäen lyhyet sijaisuudet	40,6		42		32	
Naisten/miesten prosenttiosuus uusista työsopimuksista	17,2/23,4	42/58		45/55		62/38
Vakituisesta työsuhteesta palveluksesta poistuneet henkilöt	34		59		27	
Naisten/miesten prosenttiosuus poistuneista henkilöistä	14,9/19	44/56		45/55		30/70
Työhön vanhempainvapaalta palanneet		99		99		100
Sairauspoissaolot (403-2)						
Sairauspäiviä yhteensä vuoden aikana	2058		896		307	
Sairauspäiviä kutakin työntekijää kohden	8		3		3	

Full Time Equivalent (FTE) luku kuvaa käytettävissä olevien henkilöresurssien määrää, sisältäen suhteessa täysipäiväiset ja osa-aikaiset työntekijät ja jättäen pitkillä vapailla olevat pois laskennasta.

Kaikki työsuhteet perustuvat lainmukaisiin työsopimuksiin.

HENKILÖSTÖRYHMÄJAKAUMA SUKUPUOLEN MUKAAN 31.12.2017

	Yhteensä		joista naisia	
	FTE	%	FTE	%
Johtoryhmä	6,0	2,4	2,0	33,0
Muut johtajat	25,0	10,1	7,0	28,0
Päälliköt	117,5	47,6	45,5	39,0
Muut työntekijät	98,6	39,9	46,2	47,0
Kaikki	247	100	101	41

TYÖSUHTEEN KESTO 31.12.2017

	FTE	%
Alle 2 vuotta	85,3	34,5
2-4 vuotta	49	19,8
Yli 4 vuotta	112,8	45,7
Kaikki	247,1	100

IKÄPROFIILI 31.12.2017

	FTE	%
Alle 30	38,8	15,7
30-50	152,7	61,8
Yli 50	55,6	22,5
Kaikki	247,1	100

Cityconin palkitseminen perustuu vastuun tasoon, työn vaatimuksiin ja työtehtäviin, työntekijöiden osaamiseen ja taitoihin sekä työntekijän suorituksiin. Palkat tarkastetaan kerran vuodessa kunkin tehtävän ja koko yrityksen tasolla. Osana tarkastelua varmistetaan, että palkat ovat linjassa kunkin ryhmän sisällä työn vaatimusten ja työntekijöiden suorituskyvyn kannalta ja että sukupuolella ei ole vaikutusta palkkatasoon. Yleisellä tasolla sukupuolten välinen palkkasuhde on 92%. Palkkasuhde lasketaan naispuolisten työntekijöiden keskimääräisestä palkasta jaettuna miesten keskimääräisellä palkalla (poislukien toimitusjohtaja). Vastuun tasoa, työn vaatimuksia, työntekijöiden pätevyyttä tai suorituskkyä ei oteta huomioon tässä palkkasuhteessa.

TALOUDELLINEN VASTUU

TUOTETTU JA JAETTU TALOUDELLINEN VASTUU (GRI 201-1) ¹⁾

MEUR	2017	2016 ⁵⁾	2015 ⁵⁾
Tuotettu suora taloudellinen arvo			
a) Tulot			
Suomi	126,2	127,2	139,0
Norja	121,6	115,1	60,5
Ruotsi ja Tanska	61,7	60,3	63,1
Viro	28,7	29,2	32,9
Bruttovuokratuotto	257,4	251,4	223,9
Ylläpito- ja palvelutuotot	80,8	80,3	71,7
Tulot sijoituskiinteistöjen myynnistä ²⁾	315,9	109,9	126,8
Jaettu taloudellinen arvo			
b) Liiketoiminnan kulut			
Suomi	-33,1	-32,2	-35,2
Norja	-28,9	-26,6	-15,6
Ruotsi ja Tanska	-14,8	-14,8	-15,6
Viro	-6,0	-6,1	-7,4
Muut ⁴⁾	0,7	0,5	0,0
Kiinteistöjen hoitokuluihin liittyvät ostot ³⁾	-82,2	-79,2	-73,8
Suomi	100,1	220,3	-109,0
Norja	84,9	45,7	-1 556,2
Ruotsi ja Tanska	109,0	45,7	-43,7
Viro	3,9	1,7	-8,4
Muut ⁴⁾	0,8	1,1	-1,3
Investoinnit	298,7	314,5	-1 718,6

MEUR	2017	2016 ⁵⁾	2015 ⁵⁾
c) Työntekijöiden palkat ja palkkiot			
Suomi	-3,3	-3,2	-2,7
Norja	-9,8	-12,0	-9,5
Ruotsi ja Tanska	-3,8	-3,9	-3,5
Viro	-0,5	-0,4	-0,4
Muut ⁴⁾	-6,8	-6,8	-6,0
Palkat ja palkkiot	-24,1	-26,2	-22,1
Suomi	0,0	0,0	0,0
Norja	-0,1	0,0	-0,1
Ruotsi ja Tanska	-0,1	-0,1	0,0
Viro	0,0	0,0	0,0
Muut ⁴⁾	-0,1	-0,1	0,0
Henkilöstön koulutukseen käytetyt varat	-0,4	-0,1	-0,2
d) Maksut rahoittajille ²⁾			
Maksetut osingot ja pääoman palautukset sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta	-116,2	-131,4	-89,2
Lainojen takaisinmaksut ja nostot	-52,0	3,8	3,9
Maksetut ja saadut rahoituskulut sekä toteutuneet kurssitappiot/-voitot	-65,7	-57,9	-57,9
e) Maksut valtiolle			
Tuloverot (valtiolta/valtiolle) ²⁾	-0,1	-0,8	-0,2
Suomi	-4,6	-3,7	-3,6
Norja	-1,6	-1,4	-0,7
Ruotsi ja Tanska	-3,0	-2,9	-3,5
Viro	-0,1	-0,1	-0,1
Kiinteistöverot (valtiolle, jälleenveloitus vuokralaisilta)	-9,3	-8,1	-7,8

¹⁾ Luvut eivät sisällä Kista Galleriaa

²⁾ Erät rahavirtalaskelmasta

³⁾ Kiinteistöjen hoitoon liittyvät palvelut vaativat aina paikallista työvoimaa. Energia on suurin hoitokuluihin liittyvä kuluerä.

Lämmitystapana on pääosin paikalliselta kaukolämpöyhtiöltä hankittu kaukolämpö. Sähkö hankitaan kaikissa maissa keskitetysti.

⁴⁾ Pääosin konsernitoiminnoista syntyviä kuluja

⁵⁾ Citycon muutti tilikauden 2017 viimeisen vuosineljänneksen aikana segmenttien esitystapaa vastaamaan aiempaa paremmin yhtiön hallitukselle raportoitavaa informaatiota yhdistämällä Tanskan liiketoiminnan seurannan osaksi uutta Ruotsi ja Tanska -segmenttiä. Samalla Viron liiketoimintojen seuranta eriytettiin ”Koko lauseen pitäis olla Samalla Viron liiketoimintojen seuranta eriytettiin erilliseksi Viro -segmentiksi. Aiempia tilikausia koskeva informaatio on esitetty uuden segmenttijaon mukaisesti.

GRI-TAULUKOT

AR: Vuosikertomus
 FS: Taloudellinen katsaus
 SA: Vastuullisuusselvitys
 CGS: Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

GRI Standards -tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sijainti	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
GRI 102: Yleinen sisältö						
Organisaatio						
102-1		Raportoivan organisaation nimi	AR, s. 4		x	
102-2		Toimialat, brändit, tuotteet ja palvelut	AR, s. 4-5		x	
102-3		Organisaation pääkonttorin sijainti	AR, takakansi		x	
102-4		Toimintamaat	AR, s. 5		x	
102-5		Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	CGS, s. 2, FS, s. 40		x	
102-6		Markkina-alueet, toimialat	AR, s. 35-39		x	
102-7		Raportoivan organisaation koko	FS, s. 4, 6-7		x	
102-8		Tietoa palkansaajista ja muista työntekijöistä	SA, s. 35.		x	
102-9		Toimitusketju	AR, s. 14-15.		x	
102-10		Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	FS, s. 8, 86-88	Toimitusketjussa ei merkittäviä muutoksia.	x	
102-11		Varovaisuusperiaatteen soveltaminen	SA, s. 12 CGS, s. 14-15		x	
102-12		Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	SA, s. 29		x	
102-13		Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	SA, s. 9		x	
Strategia						
102-14		Toimitusjohtajan katsaus	AR, s. 6-7		x	
102-15		Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	AR, s. 8-9, 14-15 FS, s. 8-9, 38		x	
Liiketoiminnan eettisyys						
102-16		Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	SA, s. 9		x	
102-17		Epäilyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	SA, s. 9, 18		x	
Hallinto						
102-18		Hallintorakenne	CGS, s. 2, 12		x	
102-19		Vastuunjako	CGS, s. 12		x	
102-20		Vastuuhenkilöt	CGS, s. 12-13	Toimitusjohtaja ja Operatiivinen johtaja vastaavat yhtiön päivittäisestä johtamisesta. Tämä sisältää taloudelliset, ympäristölliset ja sosiaaliset aiheet. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle.	x	

GRI Standards -tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sijainti	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
102-21		Sidosryhmien kuuleminen	CGS, s.16	Sidosryhmien kuuleminen toteutetaan osakkeenomistajien kokouksissa, asiantuntijapaneelissa sekä eri kyselyissä vuokralaisille, henkilöstölle ja sijoittajille. Olennaiset tulokset tutkimuksista ilmoitetaan hallitukselle.	x	
102-22	Gov-Board	Hallituksen kokoonpano	CGS, s.4-6		x	
102-23		Hallituksen puheenjohtaja	CGS, s. 5, 12		x	
102-24	Gov-Select	Hallituksen valinta	CGS, s. 4		x	
102-25	Gov-Col	Eturistiriitojen välttäminen	CGS, s. 17		x	
102-26		Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	CGS, s. 7-8		x	
102-27		Hallituksen kollektiivinen tieto	CGS, s.9		x	
102-28		Hallituksen suorituksen arviointi	CGS, s. 7-8		x	
102-29		Hallituksen rooli vaikutusten ja riskien tunnistamisessa ja hallinnassa	CGS, s.14, FS, s.38-39		x	
102-30		Riskienhallinnan tehokkuuden arviointi	CGS, s. 10		x	
102-31		Hallituksen riskiarviointien säännöllisyys	CGS, s. 7		x	
102-32		Ylimmän hallintoelimen rooli vastuullisuusraportoinnissa		Toimitusjohtaja tarkastaa ja hyväksyy vastuullisuusraportin.	x	
102-33		Kriittisten huolenaiheiden kommunikointi	CGS, s.16, Tiedonantopolitiikka	www.citycon.com/fi/sijoittajat/hallinnointi/tiedonantopolitiikka	x	
102-34		Kriittisten huolenaiheiden luonne ja määrä	SA, s.19	Cityconin Code of Conduct -toimintaperiaatteisiin liittyvät huolet ja epäillyt rikkomukset voidaan raportoida Cityconin whistleblowing -kanavan kautta. www.citycon.com/fi/vastuullisuus/code-of-conduct/raportoi-vaarinkaytoksesta	x	
102-35		Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen	www.citycon.com/remuneration		x	
102-36		Palkkioiden määrättyminen	CGS, s. 11, www.citycon.com/remuneration		x	
102-37		Sidosryhmien näkemysten huomioiminen palkitsemisessa	www.citycon.com/remuneration		x	
Sidosryhmävuorovaikutus						
102-40		Luettelo organisaation sidosryhmistä	SA, s. 7		x	
102-41		Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	GRI-sisältöindeksi	Henkilöstö ei ole kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piirissä.	x	
102-42		Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	SA, s. 7		x	
102-43		Sidosryhmätoiminnan periaatteet	SA, s. 9, 16-17		x	
102-44		Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	SA, s. 9, 16-17		x	

GRI Standards -tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sijainti	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
Raportointikäytäntö						
102-45		Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	FS, s. 52, 86-88		x	
102-46		Raportin sisällön määrittely	SA, s. 7, 21		x	
102-47		Olellaiset aiheet	SA, s. 6		x	
102-48		Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	SA, s. 21-22		x	
102-49		Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja aiheiden laskentarojoissa	SA, s. 21-22		x	
102-50		Raportointijakso	SA, s. 21		x	
102-51		Edellisen raportin päiväys	SA, s. 21		x	
102-52		Raportin julkaisuaihe	SA, s. 21		x	
102-53		Yhteystiedot, josta kysyä raporttiin liittyviä lisätietoja	GRI-sisältöindeksi	Sustainability Analyst, wilhelm.ehrnrooth (at) citycon.com	x	
102-54		GRI-standardien mukainen raportoinnin kattavuus	SA, s. 21		x	
102-55		GRI-sisällysluettelo	SA, s. 39-44		x	
102-56		Raportoinnin varmennus	SA, s. 21		x	
GRI 103: Johtamismalli						
103-1		Olellaisia aiheita koskevat laskentarat	SA, s. 21-22		x	
103-2		Johtamistapa ja sen osa-alueet	SA, s. 11-12		x	
103-3		Johtamistavan arviointi	SA, s. 11-12		x	
TALOUDELLINEN VASTUU						
GRI 201: Taloudelliset tulokset						
201-1		Suoran taloudellisen arvon tuottaminen ja jakaminen	SA, s. 37-38		x	
201-2		Ilmastonmuutoksen taloudelliset seuraamukset ja muut riskit ja mahdollisuudet organisaation toiminnalle	AR, s. 8-9 www.citycon.com/fi/vastuullisuus/ymparisto/ilmastonmuutos	Raportoitu osittain.	x	
201-3		Eläketurvan kattavuus	GRI-sisältöindeksi	Citycon noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä, ei raportoitu erikseen.	x	
201-4		Julkiselta sektorilta saatu taloudellinen avustus	GRI-sisältöindeksi	Saadut avustukset 0,126 milj. euroa Suomessa ja Norjassa 2,5 milj. euroa.	x	
GRI 203: Väilliset taloudelliset vaikutukset						
203-2		Keskeiset epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	AR, s. 15	Raportoitu osittain.	x	

GRI Standards -tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sijainti	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
GRI 205: Korruptionvastaisuus						
205-1		Liiketoimintayksiköt, joille on tehty korruption liittyvä riskianalyysi	GRI-sisältöindeksi	Ei arviointeja. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävässä liikesuhteissa.	x	
205-2		Korruptionvastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus	SA, s. 19		x	
205-3		Vahvistetut korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	GRI-sisältöindeksi	Ei tapauksia vuonna 2017.	x	
GRI 206: Kilpailun rajoittaminen						
206-1		Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	GRI-sisältöindeksi	Ei tapauksia vuonna 2017.	x	
YMPÄRISTÖVASTUU						
GRI 302: Energia						
302-1	Elec-Abs, DH&C-Abs, Fuel-Abs, Elec-LfL, DH&C-LfL, Fuels-LfL	Organisaation oma energiankulutus	SA, s. 23-25		x	98, lfl 100
302-4		Energiankulutuksen vähentäminen	SA, s. 13		x	
302-5		Tuotteiden ja palveluiden energiantarpeen vähennykset	SA, s. 23-25		x	
CRE 1	Energy-Int	Rakennusten energian ominaiskulutus	SA, s. 23		x	98
GRI 303: Vesi						
303-1	Water-Abs; Water-LfL	Vedenkulutus	SA, 20, 30		x	98, lfl 100
CRE2	Water-Int	Rakennusten vedenkäytön ominaiskulutus	SA, 30		x	98
GRI 304: Luonnon monimuotoisuus						
304-1		Omistettut, vuokratut tai hallitut toimintapaikat suojelluilla alueilla tai niiden läheisyydessä sekä korkean biodiversiteetin omaavilla alueilla	SA, s. 13		x	
GRI 305: Päästöt						
305-1	GHG-Dir-Abs	Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 1)	SA, s. 13, 26-28, 22		x	98, lfl 100
305-2	GHG-Indir-Abs	Epäsuoran energian kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 2)	SA, s. 13, 26-28, 22		x	98, lfl 100
305-3	GHG-Indir-Abs	Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 3)	SA, s. 13, 26-28, 22		x	98, lfl 100
305-5		Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	SA, s. 13, 26-28		x	
CRE 3	GHG-Int	Kiinteistöistä aiheutuneiden kasvihuonekaasujen ominaispäästöt	SA, s. 27		x	98, lfl 100

GRI Standards -tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sijainti	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
GRI 306: Jätevedet ja jätteet						
306-1		Päästöt vesistöön vedenlaadun ja kohteen mukaan jaoteltuna	GRI-sisältöindeksi	Jäte- ja sadevesi on johdettu kunnalliseen viemärijärjestelmään.	x	
306-2	Waste-Abs; Waste I-f-I	Jätteet jätelajeittan ja käsittelytavan mukaan jaoteltuna	SA, s. 31-34		x	99, lfi 100
306-3		Merkittävät vuodot	GRI-sisältöindeksi	Ei vuotoja vuonna 2017.	x	
GRI 307: Ympäristölakien ja -sääntöjen noudattaminen						
307-1		Ympäristölakien ja -sääntöjen rikkominen	GRI-sisältöindeksi	Ei rikkomuksia vuonna 2017.	x	
GRI 308: Toimittajien ympäristöarviointi						
308-1		Uudet toimittajat, jotka arvioitiin ympäristökriteereillä	GRI-sisältöindeksi	Ei arviointeja. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita kaikissa merkittävässä liikesuhteissa.	x	
SOSIAALINEN VASTUU						
GRI 401: Työsuhteet						
401-1		Henkilöstön vaihtuvuus	SA, s. 35		x	
401-3		Vanhempainvapaa	SA, s. 35	Raportoitu osittain.	x	
GRI 402: Henkilöstön ja johdon väliset suhteet						
402-1		Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitusaika	GRI-sisältöindeksi	Citycon toimii paikallisten lakien ja määräysten mukaisesti. Työntekijöiden ja työnantajan lainmukainen yhteistoiminta tapahtuu yhteistoimintaryhmässä. Työntekijäjäsenet valitaan vaaleilla kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Ryhmä käsittelee koko henkilöstöä koskevia aiheita.	x	
GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus						
403-1		Työsuojelutoimikuntien piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus	GRI-sisältöindeksi	Yhteistoiminnallinen työsuojelutoimikunta Suomessa. Käsiteltäviin aiheisiin kuuluu työturvallisuuteen, työhyvinvointiin ja työterveyteen liittyvät aiheet. Raportoitu osittain.	x	
403-2	H&S-Emp	Tapaturmataajuus, ammattitaudit, menetetyt työpäivät, poissaolot, työhön liittyvät kuolemantapaukset	SA, s. 35	Citycon on joka maassa perustanut työturvallisuuskomiteoita tai nimennyt vastuuhenkilön, joka käsittelee turvallisuusasioita ja työviihtyvyyttä.	x	
GRI 404: Koulutus ja henkilöstön kehittäminen						
404-2		Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	SA, s. 18 AR, s. 24-25	Raportoitu osittain.	x	
404-3		Kehityskeskustelut ja suoritusten arvioinnit	SA, s. 18	Henkilöstöstrategian mukaisesti kaikki työntekijät osallistuvat vuosittain kehityskeskusteluihin.	x	

GRI Standards -tunnus	EPRA Sustainability BPR	Sisältö	Sijainti	Kommentit	Varmennus	Kattavuus % (EPRA sBPR)
GRI 405: Monimuotoisuus ja yhtäläiset mahdollisuudet						
405-1		Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	SA, s. 36 CGS, s. 5-6, 9		x	
GRI 406: Syrjinnän kieltäminen						
406-1		Syrjintätapaukset ja korjaavat toimenpiteet	GRI-sisältöindeksi	Ei tapauksia.	x	
GRI 407: Yhdistymisen vapaus ja työehtosopimukset						
412-3		Merkittävät investoinnit ja sopimukset, joissa huomioidaan ihmisoikeudet tai suoritettiin ihmisoikeuksien arviointi	GRI-sisältöindeksi	Ei tunnistettuja riskejä toiminta-alueella.	x	
GRI 410: Turvallisuuskäytännöt						
410-1		Turvallisuushenkilökunta, joka on koulutettu ihmisoikeuspolitiikkoihin ja -toimintatapoihin	GRI-sisältöindeksi	Cityconin palkkalistoilla oleva turvallisuuspäällikkö on koulutettu kuten muut työntekijät.	x	
GRI 413: Paikallisyhteisöt						
413-1		Toiminnot, joissa on tehty vuorovaikutusta paikallisyhteisöjen kanssa, vaikutusten arviointia ja kehitysohjelmia	SA, s. 16-17		x	
GRI 414: Toimittajien sosiaalisen vastuun arviointi						
414-1		Tavarantoimittajat, jotka on arvioitu sosiaaliseen vastuuseen liittyvien kriteerien mukaisesti	GRI-sisältöindeksi	Ei arviointeja. Sovellamme Business Code of Conduct -toimintaohjeita merkittävässä liikesuhteissa.	x	
GRI 415: Poliittinen vaikuttaminen						
415-1		Poliittinen tuki	SA, s. 17		x	
GRI 416: Asiakkaiden terveys ja turvallisuus						
416-2		Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaatimusten rikkomukset	GRI-sisältöindeksi	Ei säännösten tai vapaaehtoisten ohjenuorien rikkomuksia.	x	
CRE 8	Cert-tot	Kestävän kehityksen sertifiointit ja luokitukset	SA, s. 29		x	100
GRI 417: Markkinointiviestintä ja tuoteinformaatio						
417-3		Markkinointiviestintään liittyvien lakien, säännösten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset	GRI-sisältöindeksi	Ei rikkomuksia.	x	
GRI 418: Asiakkaiden yksityisyyden suoja						
418-1		Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen hävittämiseen liittyvät valitukset	GRI-sisältöindeksi	Ei valituksia.	x	
GRI 419: Määräystenmukaisuus						
419-1		Lakien ja säädösten rikkomukset sosiaalisten ja taloudellisten tekijöiden osalta	GRI-sisältöindeksi	Tiedossamme ei rikkomuksia	x	

RIIPPUMATON VARMENNUSRAPORTTI

CITYCON OYJ:N JOHDOLLE

Olemme Citycon Oy:n (jatkossa Citycon) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat Cityconin vastuullisuusselvityksessä 2017 (Sustainability Accounts) esitetyt vastuullisuustiedot raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2017 (jatkossa yritys vastuutiedot).

JOHDON VELVOLLISUUDET

Cityconin johto vastaa yritys vastuutietojen laatimisesta ja esittämisestä Global Reporting Initiative (GRI) Standards, EPRA (European Public Real Estate Association) Best Practice Recommendations on Sustainability Reporting (3. painos) sekä Cityconin sisäisten raportointiohjeiden mukaisesti (jatkossa raportointiperiaatteet).

VARMENTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutenamme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava varmennustoimeksianto ja esittää suorittamamme työn perusteella riippumaton johtopäätös yritys vastuutiedoista. Emme vastaa muille kuin Cityconille työstämme, varmennusraportistamme ja esittämistämme johtopäätöksistä.

Olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon Kansainvälisen Varmennustoimeksiantostandardin (ISAE) 3000 ”Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus” mukaisesti. ISAE 3000 -standardi edellyttää ammatteettisten periaatteiden noudattamista ja varmennustoimeksiannon suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko yritys vastuutiedot kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

VARMENTAJAN RIIPPUMATTOMUUS JA LAADUNVALVONTA

Noudatamme IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) määrittämiä riippumattomuus- ja muita eettisiä vaatimuksia. Sovellamme kansainvälistä ISQC 1-laadunvalvontastandardia ja näin ollen ylläpidämme kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädösten ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamiseen.

TOIMEKSIANNON RAJOITUKSET

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenetelmät ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa. Varmennustoimenpiteiden valinta perustuu varmentajan harkintaan ja arvioon riskeistä, että yritys vastuutiedot eivät olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti. Olemme suunnitelleet ja suorittaneet toimeksiannon siten, että saamme riittävästi asianmukaista evidenssiä, johon perustaa johtopäätöksemme.

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Päivittäneet tietomme ja ymmärryksemme Cityconin olennaisista yritys vastuun raportointiaiheista, organisaatiosta ja hankkeista,
- arvioineet raportointiperiaatteiden soveltuvuutta ja soveltamista sidosryhmien tiedontarpeen kannalta,
- haastatelleet yritys vastuutiedon keräämisestä ja yhdistelystä vastuullisia henkilöitä ymmärtääksemme järjestelmiä, prosesseja sekä kontrolleja liittyen

- tietojen keräämiseen ja yhdistelyyn,
- vierailleet yhdessä toimipaikassa Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa saadaksemme tietoja yritys vastuutiedon keräämis- ja yhdistelyprosessista,
- käyneet läpi yritys vastuutietoja sisäistä ja ulkoisista lähteistä ja tehneet otospohjaisesti tarkastuksia raportointi-aineistoon, ja
- käyneet läpi esitettyjä tietoja suhteessa GRI Standards -ohjeistoon ja EPRA:n -suosituksiin.

Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon yritys vastuutietojen tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat luontaiset rajoitukset. Riippumatonta varmennusraporttiamme ei tule käyttää arvioitaessa Cityconin suoriutumista määrittelemiensä yritys vastuuseen liittyvien periaatteiden toteutumisessa.

JOHTOPÄÄTÖKSEMME

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, etteivät Cityconin raportoimat yritysvastuutiedot olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Helsingissä 20. helmikuuta 2018

Ernst & Young Oy

Mikko Rytilahti
Partner, KHT

Jani Alenius
Yritysvastuupalveluiden johtaja

www.citycon.com

Käyntiosoite: Iso Omena, Piispansilta 21, 02230 Espoo
Postiosoite: Iso Omena, Suomenlahdentie 1, 02230 Espoo
Puhelin 0207 664 400
info@citycon.com

